

ญี่ปุ่นสาร

JAPAN LETTER

No.30 June-August 2001

Newsletter from Japan Cultural Center, Bangkok (The Japan Foundation)

Trajectory of a Japanese Novelist

by IKEZAWA Natsuki

The Japan Foundation, Bangkok, P.E.N. International Thailand Centre, and Thai Writers Association proudly presented a lecture by prominent Japanese writer Mr. IKEZAWA Natsuki on 28 March, 2001.

Mr. IKEZAWA was born in Hokkaido (Northern part of Japan) in 1945. He has written many novels, poem and essays, such as an Akutagawa-Prize novel, "Still lives" (1987) and a Tanizaki-Prize novel, "Downfall of Macias Guili" (1995). His imaginative world is broad and multi-dimensional, ranging from questions on cultural identity of human beings in the actual political and social context to cosmic inquires on the relationship between nature and living creatures.

This is his lecture on March 2001, which is about his life as a novelist and about issues on contemporary literature.

เส้นทางชีวิต

ของนักประพันธ์ชาวญี่ปุ่นคนหนึ่ง

โดย นัทซึชิ อิเคซาวะ

มูลนิธิญี่ปุ่น กรุงเทพฯ ร่วมกับสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย จัดให้มีการบรรยายพิเศษโดยนักเขียนผู้มีชื่อเสียงของญี่ปุ่น นัทซึชิ อิเคซาวะ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2544

อิเคซาวะเกิดที่ฮอกไกโด (ตอนเหนือของประเทศญี่ปุ่น) เมื่อปีค.ศ. 1945 มีผลงานทั้งด้านการเขียนหนังสือนวนิยาย บทกวี และบทความ ตัวอย่าง เช่น *Still Lives* (1987) นวนิยายที่ได้รับรางวัลอะคุตะงะวะ และ *Downfall of Macias Guili* (1995) นวนิยายอีกเรื่องที่ได้รับรางวัลทานิซากิ โลกแห่งจินตนาการของเขากว้างไกลและมากด้วยมิติที่เต็มไปด้วยคำถามเกี่ยวกับมนุษย์กับธรรมชาติ บทความต่อไปนี้เป็นบทความเกี่ยวกับชีวิตของ นัทซึชิ อิเคซาวะ และปัญหาต่างๆของวรรณกรรมร่วมสมัย ซึ่งได้บรรยายไปเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา

Marginal perspective

I was born a month before the end of World War II. I was brought up in the postwar era, and I believe that I have been influenced by and have cultivated the new spirit of that period. I was born in Hokkaido, northern part of Japan. That place had long been regarded and ruled as a half-colony of Japan, and it was only one and a half centuries ago that it became Japan's official territory. My ancestors were farmers who emigrated from the centre to the marginal place of Japan for reclamation. The fact that I was born in a colonial border city made me inclined to see Japan in a marginal perspective. I do not simply accept the things and the ways that most Japanese people take for granted.

School Days

When I was a primary school student, I started to read books. My main concerns were stories written by foreign authors. Through such reading experiences did I imagine that the living standard of foreign countries was higher than that of Japan. On the other hand, I thought as if I had been alienated from the contemporary Japan that I knew from everyday life, radio, and so forth. I doubted whether it was not a true Japan. I often asked teachers the reason for, and/or alternatives to their instructions. I was a disobedient student and hard to deal with for my teachers.

As I came to cultivate a critical mind from childhood, I felt internal resistance to memorising what was taught at school without any doubt. That resulted in a failure in an entrance examination to university three times. This experience also deepened my feeling of alienation from the Japanese society.

I studied physics at university, because I wanted to study a universal discipline which should be free from any restrictions derived from Japanese culture and society. However, physics was such a highly difficult subject, requiring students to master many complex laws and equations. After three years I was discouraged and decided to leave the university. I felt like living a frustrated life in my twenties.

Reading/travelling

Under such circumstances I found consolation in reading, which had become a habit from my childhood. With the aforementioned background I extensively read foreign literature, paying little attention to Japanese literature. Most of them were novels. When I read novels, I spent a pleasant time by escaping from the real world. You can see someone reading a novel. In a physical sense the reader is there; but, in a true sense, he or she is existing in the universe of the novel and is travelling from page to page. It might be that I tried to seek a sanctuary in novels because I could not find ontological security in the actual context of the Japanese society. Japan's economy was not so developed as today,

มุมมองที่มีอคติ

ผมลืมตาดูโลกในช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ ๒ ก่อนสิ้นสุดสงครามเพียง ๑ เดือน ช่วงที่ผมเติบโตขึ้น เป็นช่วงเวลาหลังสงครามและผมมีความเชื่อว่า ผมได้รับอิทธิพลจากความนึกคิดจิตใจของยุคสมัยนั้นและได้รับการปลูกฝังมาในกรอบนั้นด้วย บ้านเกิดของผมอยู่ที่ฮอกไกโดซึ่งเป็นภาคเหนือของญี่ปุ่น เป็นเวลายาวนานมาแล้วในอดีตจนถึงขณะนั้น ที่ฮอกไกโดอยู่ใต้การปกครองกึ่งอาณานิคมของญี่ปุ่น และดินแดนส่วนนี้เพิ่งจะถูกผนวกเข้าเป็นดินแดนของญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการเมื่อราวๆ หนึ่งร้อยห้าสิบปีมานี้เอง บรรพบุรุษของผมเป็นชาวนา ที่ได้อพยพเข้ามาจากใจกลางของประเทศ เพื่อมาทำไร่ทำสวนในดินแดนชายเขตแดนแห่งนี้ ข้อเท็จจริงจากการกำเนิดในเมืองชายแดนที่เป็นอาณานิคมของผม ทำให้ผมค่อนข้างจะมองดูญี่ปุ่นด้วยสายตาเล็งเล็ง โดยปกติผมไม่ยอมรับสิ่งต่างๆ และวิถีทางต่างๆ ที่ชาวญี่ปุ่นโดยทั่วไปมักจะยอมรับเอาโดยอัตโนมัติ

ชีวิตวัยเรียน

ในช่วงที่ผมเป็นนักเรียนชั้นประถม ผมเริ่มอ่านหนังสือมาก ผมมีความสนใจอ่านหนังสือที่เขียนโดยนักเขียนชาวต่างชาติ โดยประสบการณ์จากการอ่าน ผมจึงได้จินตนาการเอาเองว่ามาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของชาวต่างชาติย่อมจะสูงกว่าของชาวญี่ปุ่น นอกจากนี้ ผมยังคิดเอาเองว่าตัวเองนั้นผิดแปลกไปจากคนญี่ปุ่นในยุคสมัยเดียวกัน ที่ผมรู้จักในชีวิตประจำวันหรือ จากการฟังวิทยุและอื่นๆ ผมไม่แน่ใจในกว่า ที่นั่นเป็นประเทศญี่ปุ่นที่แท้จริงหรือเปล่า ผมมักจะซักถามครูบ่อยๆ ว่ามีเหตุผลในคำสอนของครูหรือไม่ หรือมีอะไรรึ ถ้าหากคำตอบอื่นๆ ที่ไม่ใช่คำตอบจากครู ผมน่าจะจะเป็นนักเรียนที่ไม่เชื่อฟังครู และคงจะเป็นคนที่ครูทั้งหลายไม่อยากจะยุ่งด้วย จากการที่ผมปลูกฝังตัวเองให้มีความคิดช่างวิจารณ์มาตั้งแต่เด็ก ผมรู้สึกตัวเองมีพลังต่อต้านอยู่ในตัว ต่อต้านการท่องจำสิ่งที่เราได้รับการสอนจากครูในห้องเรียนโดยไม่มีข้อโต้แย้งใดๆ ผลของการเป็นคนเช่นนั้นก็คือ ผมสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ผ่านถึงสามครั้ง ประสบการณ์นี้ยิ่งทำให้ความรู้สึกแปลกแยกออกไปจากสังคมญี่ปุ่น ฝังลึกลงไปยิ่งขึ้น

ที่มหาวิทยาลัย ผมเลือกเรียนฟิสิกส์ เพราะว่าผมอยากจะได้ศึกษากฎเกณฑ์ของจักรวาล ซึ่งควรจะปราศจากข้อจำกัดใดๆ ที่มาจากวัฒนธรรมแบบญี่ปุ่นและสังคมญี่ปุ่น อย่างไรก็ตามฟิสิกส์ เป็นวิชาที่ยากมากจริงๆ ที่ต้องการให้นักศึกษาสามารถเอาชนะความซับซ้อนยุ่งยากมากมายของสูตรและสมการต่างๆ หลังจากเรียนอยู่สามปี ผมเกิดความท้อแท้และตัดสินใจลาออกจากมหาวิทยาลัย เมื่อตอนอายุในช่วงยี่สิบกว่าๆ นั้น ผมรู้สึกเหมือนนับว่า ชีวิตผมมีแต่ความล้มเหลวโดยตลอด

ประสบการณ์จากการอ่านและเดินทาง

ภายใต้ความล้มเหลวเช่นนั้น ผมหาทางออกได้ด้วยวิธีการอ่านหนังสือ ซึ่งได้กลายมาเป็นนิสัยประจำตัวของผมตั้งแต่วัยเด็ก จากภูมิหลังของชีวิตดังกล่าวมาแล้ว ผมได้อ่านวรรณคดีต่างชาติอย่างกว้างขวาง มีความสนใจวรรณคดีญี่ปุ่นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น หนังสือที่อ่านส่วนมากเป็นนวนิยาย เมื่อผมอ่านนวนิยาย ผมใช้เวลาที่นำเพลิดเพลินโดยหลบหลีกหนีออกจากโลกแห่งความเป็นจริง ท่านคงจะเคยเห็นคนที่กำลังอ่านนวนิยาย ถ้าจะพูดถึงด้านกายภาพคนอ่านก็ยังคงอยู่ที่นั่น แต่ถ้าจะพูดถึงความหมายที่เป็นจริง เขาหรือเธอกำลังท่องเที่ยวในจักรวาลแห่งนวนิยาย และกำลังเดินทางจากหน้าหนังสือหนึ่งไปอีกหน้าหนึ่ง อาจเป็นว่า ผมได้พยายามที่จะค้นหาแหล่งพักพิงใจด้วยการอ่านหนังสือนวนิยายก็ว่าได้ เพราะว่าผมไม่อาจจะค้นพบหลักการใดๆ ที่ให้ความมั่นใจทางจิตใจได้ จากสังคมที่แท้จริงของญี่ปุ่น เวลานั้นเศรษฐกิจของญี่ปุ่นไม่ได้พัฒนาไปมากเหมือนในขณะนี้ และผมเป็นแค่เด็กมัธยมจากคนหนึ่ง ผมจึงจำต้องพึ่งพอใจกับการท่องเที่ยว

and I was a poor student. I had to be contented with being a virtual traveler instead of a real one.

It was not until I became twenty-seven that I went abroad. Today many young people experience travels abroad at the age of seventeen or eighteen. I was a late starter. However, once I left Japan, I alternated between travelling and earning money. Since childhood I had been trying to swallow up my sense of alienation from Japanese society by reading novels. After I grew up, this function was replaced by travelling.

I am fifty-five years old now, and I have visited more foreign countries than half the number of my age. Most of them are so-called developing countries. I do not go to developed countries so often. I do not like to use the term "developing country", because it implies flattery that such a country is in the process of being a developed one. But there is no guarantee as to when it becomes a developed country. And developed countries frequently interfere with the progress of developing countries. Such is what I consider when I go to developing countries.

As I pursued the pleasure of reading and travelling, I fostered the idea of uniting them. I thought I could be a writer if I recorded what I learned, observed and ate in the places I visited. By so doing I could change my position from reader to writer.

After I became thirty, I realised the limit of travelling. To obtain a deep understanding of one place, it is necessary to stay there longer than a year. Thus, I decided to go to Greece and resided there for three years. There were several reasons for choosing Greece as my project site. She enjoys a mild climate which makes people jolly. She also has many sorts of delicious food. And, above all, she has a great tradition of literature, having produced a number of masterpieces that I should read when I master Greek language. Contemporary Greece poetry is an important literary genre, and two Greek poets were awarded the Nobel Prize after World War II.

After spending three years in Greece I wrote a book about Greek society and culture. It was based on the articles that I contributed to a Japanese magazine during my stay there. My first published works were this book and a collection of poems which I had so far written.

Apprenticeship

Although I was interested in writing novels, I tried to pretend as if I had had no intention of it. My father was a well-known novelist. Since I was very young, he had been living apart from my mother and myself. After I grew up, I did not form an intimate relationship with him, only having occasional meetings. Yet, the fact remained that he was my father, and I was under the pressure of being a son of a famous novelist when I confirmed my mission to follow the same profession. I thought I was not allowed to write novels unless they were as good as my father's works. I could not begin my career in a normal way that I would gradually attain maturity through writing trial works. Taking such a consideration into

ด้วยสายตาผ่านตัวอักษร แทนการท่องเที่ยวจริงๆ

เวลาผ่านไป ผมยังไม่ได้เดินทางออกไปต่างประเทศจนเมื่อผมมีอายุได้ ๒๗ ปีปัจจุบันนี้ คนหนุ่มๆ สาวๆ จำนวนมาก มีประสบการณ์การท่องเที่ยวต่างประเทศตั้งแต่อายุราวๆ ๑๗ หรือ ๑๘ ผมจึงเป็นคนที่ไม่เริ่มต้นช้าในเรื่องนี้ igit เมื่อผมได้ออกไปนอกประเทศญี่ปุ่นแล้ว ผมก็ใช้ชีวิตกลับไป-มาระหว่างการท่องเที่ยวกับการหาเลี้ยงชีพ ตั้งแต่เป็นเด็กๆ มาแล้ว ผมได้พยายามสะกดกลืนความรู้สึกแปลกแยกไปจากสังคมญี่ปุ่น โดยอาศัยการอ่านหนังสือนวนิยาย พอผมเติบโตขึ้น การเดินทางท่องเที่ยวเข้ามาทำหน้าที่แทนการอ่านนวนิยาย

ปัจจุบันนี้ อายุผมล่วงเข้า ๕๕ แล้ว และได้ท่องเที่ยวไปในต่างประเทศหลายประเทศนับได้กว่าครึ่งหนึ่งของอายุของผม ส่วนมากประเทศเหล่านั้น เป็นประเทศที่เขาเรียกกันว่ากำลังพัฒนา ผมไม่ได้เดินทางไปยังประเทศพัฒนาแล้วบ่อยนัก ผมไม่ชอบใช้คำว่า "ประเทศกำลังพัฒนา" เพราะมันฟังดูเหมือนการบ่อนทำลายว่า ประเทศเหล่านั้นกำลังอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

C O N T E N T S

Cover Story

Trajectory of a Japanese Novelist เส้นทางชีวิตของนักประพันธ์ชาวญี่ปุ่นคนหนึ่ง	1
--	---

Cultural Exchange Plaza

The Performing Arts Education and International Cultural Exchange for Young People ศิลปะการแสดงและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมของเยาวชน	8
All Japan is A Stage สัมผัสละครเวทีในญี่ปุ่น	11

Activity Reports

รายงานกิจกรรม	17
---------------	----

Library Information

	22
--	----

Asia Center

Mobile Library Services in Indochina A Workshop 18-24 Feb 2001 โครงการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ในประเทศแถบอินโดจีน 18-24 กุมภาพันธ์ 2544	23
---	----

Series

"Echigo-Terrestrial Art Festival 2000" for rural areas' invigoration "เทศกาลศิลปะแห่งผืนดิน" เพื่อการกระตุ้นชนบท	26
---	----

แต่ไม่มีอะไรจะรับประกันได้เลยว่า แล้วเมื่อไหร่ที่ประเทศเหล่านั้นจะกลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วเสียที และพวกเขาพัฒนาแล้วทั้งหลายก็มักจะเข้าไปยุ่งกับความเจริญก้าวหน้าของประเทศ กำลังพัฒนาบ่อยๆ นั่นคือความนึกคิดของผมเมื่อเดินทางไปยังประเทศที่กำลังพัฒนา

ในระหว่างที่ผมเพลิดเพลินอยู่กับการอ่านและการท่องเที่ยว ผมเกิดมีความคิดขึ้นมาว่า จะต้องเอาเจ้าสองสิ่งนี้มารวมกันเข้า ผมคิดว่า ผมอาจจะจะเป็นนักเขียนได้ ถ้าผมบันทึกสิ่งที่ผมได้เรียนรู้มา ได้สังเกตมาและได้รู้จักรสชาติอาหารในสถานที่ที่ผมได้ไปเยี่ยมเยียน โดยการประพุดเขียนนั้น ผมสามารถจะเปลี่ยนสถานภาพของผม จากนักอ่าน เป็นนักเขียนได้

หลังจากที่อายุของผมล่วงเข้าปีที่ ๓๐ ผมได้ตระหนักถึงข้อจำกัดของการเดินทาง การที่จะเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในสถานที่แห่งหนึ่ง จำเป็นที่จะต้องอาศัย

account I censured my wish to be a novelist. This should be another side of my respect to my father. He passed away when I was thirty-six. I was so sad; however, I felt like being released from the pressure.

In the meantime I found myself trying to write a novel. Writing a novel is such a difficult task that even a good poet or essayist cannot always be a good novelist. Because novels consist of a pack of lies. For instance, when I write "he stood up and looked out of the window", there actually exists no one, no window, and no outside. In the beginning I gathered my courage to write what really does not exist. This hesitation may be compared with the feeling of someone who shoplifts for the first time. Since childhood we have been told that telling a lie or shoplifting is against public morals and is forbidden. But once I overcame hesitation to write a fiction, I could go on writing and became proficient in this art. Were I a shoplifter, I would be enough skilled to steal a car.

My first novel *Natsu No Asa No Seisoken* (Stratosphere in the Summer Morning) was similar to the story of *Robinson Crusoe*. The hero shipwrecked on a desert island of the Pacific Ocean and reflected upon civilisation there. *Robinson Crusoe* is a twofold novel: adventures of drifting, and a critique of the eighteenth-century English society. By replacing the latter with my opinion about the contemporary Japanese people and society I tried to write a new *Robinson Crusoe*. So far as I know not a few European authors applied this method to writing novels, and we have five or six variations of *Robinson Crusoe* today. The basic framework of *Robinson Crusoe* is well considered and structured, and is easy to be adapted. My first novel was welcomed by friends, but it was not so popular among general readers. I assumed that such ideas as mine were not so common among Japanese people, and I had to be contented with keeping a marginal position for thinking independently.

"Still Lives" and the Akutagawa Prize

After three or four years, I wrote another novel entitled *Still Lives*. This is a story about a man who is away from the centre of the society and is living quietly on the border of nature and society. He is living among ordinary people without having any positive relationship with them. He is watching their behaviour or observing natural phenomena. He is living like a hermit because he embezzled money from a company he worked for. He committed embezzlement, not because he wanted money, but because he wished to banish himself from the contemporary Japanese society where money is omnipotent and is adored as deity. He has been keeping embezzled money without spending a penny.

He has been living a veiled and secluded life under strain for five years. In case of embezzlement the prescription is acquired after five years. If the embezzled capital is to be returned with interest, it is not brought to a civil action either. He tries to resume his social status by returning the embezzled money. From the viewpoint of his friend the novel describes his thought and action dur-

อยู่ที่นั่นยาวนานเกินกว่า ๑ ปี ดังนั้น ผมได้ตัดใจที่จะเดินทางไปประเทศกรีซ แล้วก็อยู่ที่นั่นถึงสามปี มีเหตุผลหลายประการที่ทำให้ผมเลือกกรีซเป็นสถานที่สำหรับโครงการของผม กรีซมีอากาศอบอุ่น ซึ่งทำให้ผู้คนเริ่มเริ่มเบิกบาน และยังมีอาหารอร่อยๆ อีกหลากหลายชนิด และเหนือสิ่งอื่นใด มีชนบทประเพณีที่ยิ่งใหญ่ทางวรรณคดี ได้ผลิตงานวรรณคดีชิ้นนอกออกมาเยอะ ซึ่งผมควรจะอ่านเมื่อผมสามารถเรียนรู้ภาษากรีกจนคล่องแล้ว ในประเทศกรีซปัจจุบัน ค่าประพันธ์ร้อยกรองของกรีซ เป็นวรรณคดีที่มีความสำคัญสาขาหนึ่ง และกวีชาวกรีซสองท่านได้รับรางวัลโนเบลมาแล้ว หลังจากสงครามโลกครั้งที่ ๒

หลังจากได้ใช้เวลา ๓ ปีอาศัยอยู่ในประเทศกรีซ ผมได้เขียนหนังสือเล่มหนึ่งเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของชาวกรีซ โดยอาศัยพื้นฐานจากบทความของผมที่เขียนให้แก่หนังสือนิตยสารภาษาญี่ปุ่นระหว่างที่ผมอยู่ที่ประเทศนั้น ผลงานชิ้นแรกของผมที่ได้ตีพิมพ์ก็คือ หนังสือเล่มนี้ และหนังสือรวมบทประพันธ์ร้อยกรองเท่าที่ผมได้เขียนขึ้นมา

นักเขียนหน้าใหม่

ถึงแม้ว่า ผมมีความสนใจในการเขียนนวนิยาย ผมกลับพยายามแสวงหาสิ่งที่ไม่เคยมีความตั้งใจจะเขียนเลย คุณพ่อผมเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียง ตั้งแต่ผมเป็นเด็กเล็กๆ ท่านได้แยกไปอยู่ต่างหากจากคุณแม่และตัวผม หลังจากผมโตขึ้น ผมไม่ได้สร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับท่านเลย เพียงแต่มีการพบปะนานๆ ครั้งเท่านั้น แต่กระนั้น ข้อเท็จจริงก็ยังมีอยู่ว่าท่านคือคุณพ่อของผม และผมก็ตกอยู่ภายใต้ความกดดันที่เกิดมาเป็นลูกชายของนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียง ตอนที่ผมเขียนนิยายที่จะติดตามรอยเท้าของท่านในอาชีพเดียวกันนั้น ผมคิดว่าผมไม่ได้รับอนุญาตให้เขียนนวนิยาย เว้นเสียแต่ว่า มันจะออกมาเป็นผลงานดีเทียบเท่าของคุณพ่อ ผมไม่อาจจะเริ่มต้นอาชีพตามวิถีทางธรรมดาๆ ที่ผมน่าจะเดิน คือ ค่อยๆ บรรลุถึงความสมบูรณ์ทางอาชีพด้วยการลองเขียนงานชิ้นทดลองไปหลายๆ เมื่อนำความคิดนั้นมาทบทวนดู ผมก็เลยทักท้วงตนเองไม่ให้ต้องการเป็นนักเขียนนวนิยาย สิ่งนั้นน่าจะเป็นอย่างมุมหนึ่งในความเคารพที่ผมมีต่อคุณพ่อ ท่านจากไปเมื่อผมอายุ ๓๖ ผมเศร้าโศกมาก แต่ในเวลาเดียวกันผมรู้สึกเหมือนกับถูกปลดปล่อยจากความกดดันเรื่องนั้น

ในเวลาเดียวกันนั้น ผมก็พบว่าตนเองกำลังพยายามเขียนนวนิยาย การเขียนนวนิยายช่างเป็นงานที่ยากเย็นจริงๆ แม้แต่กวีคนเก่งๆ หรือนักเขียนร้อยแก้วคนดังๆ ก็ยังไม่อาจจะเขียนนวนิยายที่ดีได้เสมอไป เพราะว่านวนิยายนั้นบรรจุไว้ด้วยสิ่งที่เป็นเท็จมากมาย ตัวอย่างเช่น เมื่อผมเขียนลงไปว่า "เขาลูกยีนขึ้นแล้วมองออกไปนอกหน้าต่าง" นั้น ที่จริงแล้วไม่มีใครเลยสักคน ไม่มีหน้าต่าง และไม่มีข้างนอก ในตอนแรกเริ่ม ผมรวบรวมความกล้าเพื่อจะเขียนสิ่งที่ข้อเท็จจริงแล้วไม่มี ความลึกลับใจเช่นนี้ อาจเปรียบเทียบกับความรู้สึกของใครบางคนทีแอบฉลสิ่งของในร้านค้าเป็นครั้งแรก ตั้งแต่เป็นเด็กเราได้รับการสั่งสอนว่าการพูดคำเท็จหรือฉกฉวยสิ่งของในร้านค้าเป็นการกระทำที่ต่อต้านศีลธรรมของสาธารณชนและเป็นสิ่งต้องห้าม แต่เมื่อผมเอาชนะความลึกลับใจนั้นได้ครั้งหนึ่งแล้ว เพื่อจะเขียนนวนิยาย ผมก็สามารถเขียนต่อไปเรื่อยๆ และกลายเป็นช่างของในศิลปะด้านนี้ ถ้าหากผมเคยเป็นคนฉกฉวยสิ่งของจากร้านค้ามาก่อน ตอนนั้นผมก็คงจะสะสมความซ้ำของมากจนพอที่จะขโมยรถยนต์ได้สักคัน

นวนิยายเล่มแรกของผม ชื่อว่า *Natsu no Asa no Seisoken* (แปลว่า ท้องฟ้าสดใสในเช้าวันหนึ่งของฤดูร้อน) มีเนื้อเรื่องคล้ายนวนิยายเรื่องโรบินสัน ครูโซ พระเอกติดอยู่บนเกาะร้างหลังเรือแตก ในมหาสมุทรแปซิฟิก แล้วใช้เวลาว่างบนเกาะหนึ่งปีจึงพิจารณาถึงอารยธรรม โรบินสัน ครูโซ เป็นนวนิยายชนิดสองทบ คือเป็นเรื่อง การผจญภัยระหว่างลอยคว้างอยู่กลางมหาสมุทร กับเป็นเรื่องการวิพากษ์วิจารณ์สังคมอังกฤษในศตวรรษที่ ๑๙ เมื่อผมเอาความคิดเห็นของผมเกี่ยวกับผู้คนและสังคมญี่ปุ่นใส่เข้าไปในส่วนที่สองของนวนิยาย ผมได้พยายามที่จะเขียน โรบินสัน ครูโซ ขึ้นในแนวใหม่ เท่าที่ผมได้ทราบมา มีนักประพันธ์ชาวยุโรปจำนวนไม่น้อยที่ใช้วิธีนี้ สำหรับเขียนนวนิยายและเราก็มิ โรบินสัน ครูโซ ที่เขียนขึ้นในเวอร์ชันใหม่แบบนี้ ถึง ๕ หรือ ๖ ฉบับในปัจจุบันนี้ โครงสร้างพื้นฐานของ

ing the last few weeks of his five-year long voluntary banishment.

In returning embezzled capital he decides to add interest and indemnity. Interest to be yielded in five years is such a large amount that he has to take a risk for making money in a short time. He was a talented sharebroker, and he determines to invest money in speculation in shares. He hires the narrator of the novel as his assistant. He is successful in investment. He buries his past by returning embezzled capital with interest and indemnity through a lawyer, and leaves his friend (narrator) for somewhere else.

When it comes to embezzlement and speculation in shares, this novel may sound rather sensational. However, I wrote it in a sober style. The two men (hero and narrator) are always talking quietly about such things as revolution of stars and principles of the universe, or else looking at slides of mountains projected on the wall.

As I finished writing this novel, I thought it was a queer story. Although I published it in a magazine, I did not expect its popularity among average Japanese readers. But it was well appreciated and nominated as a candidate for the Akutagawa Prize, which meant that I was recognised publicly as a professional writer. I was not confident at all, and I thought that the selection committee wanted to show the diversity of the candidates by including such works as mine. In the long run it was for my novel that the prize was awarded.

When I was established as a professional novelist by being an Akutagawa Prize winner, I had no idea as to what I should write about in the next novel. At the press interview I was told by a journalist that I did not seem to be glad. The Akutagawa Prize is so prestigious that young writers make long and painstaking efforts for winning it, and most of the winners receive it with great joy. However, I was at a loss what to do next. I found myself again being ill at ease in the Japanese context.

"The Tamarind Tree"

As I struggled to write novels, I found a good way in due course. It was difficult for me to write about Japanese ways of thinking while I was in Japan. I liked to travel and I could write about the places I visited. In my first novel I took advantage of the framework of *Robinson Crusoe*, making a story laid in a desert island in the Pacific Ocean. I found a great potential in writing a story about foreign countries. But this does not mean that I could write about the experience of Thai people in their home country. I cannot distinguish nuances concerning thought and sentiment of Thai people. The characters whom I create are substantially Japanese, and I cannot make them behave as if they were Thai. I have been living in Okinawa for seven years; however, I cannot write a novel, the hero or heroine of which is Okinawan. Although Okinawa belongs to the official territory of Japan, it still has some colonial aspects, having different culture and tradition from the mainland. What I can do is to go to a foreign country, and to write about the experiences of Japanese in that place.

I once wrote a novel about an imaginary land. However, most of my novels were stories about the Japanese who went out of their

โรบินสัน ครูโซ นั่น สร้างขึ้นด้วยการพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วและง่ายต่อการถูกดัดแปลง นวนิยายเล่มแรกของผม ได้รับการต้อนรับอย่างดีจากเพื่อนๆ แต่ในบรรดาผู้อ่านทั่วๆ ไปไม่มีการต้อนรับที่ดีถึงขนาดนั้น ผมเข้าใจเอาว่าความคิดต่างๆ ของผมนั้น คงจะไม่ค่อยเป็นสิ่งที่ชาวญี่ปุ่นทั่วๆ ไป คำนึงและหมกมุ่นถึงต้องมีความพึงพอใจในการจำกัดตนให้อยู่ในตำแหน่งอันต่ำต้อย เพื่อที่จะได้ใช้ความคิดอย่างอิสระต่อไป

"ตายทั้งเป็น" และรางวัลอะคุตะงะว่า

หลังจากนั้นอีก ๓ หรือ ๔ ปีต่อมา ผมเขียนนวนิยายอีกเรื่องหนึ่งชื่อ "ตายทั้งเป็น" เป็นเรื่องของชายคนหนึ่งผู้ที่มีกะปลัดขิกหนีออกจากคุกศูนย์กลางของสังคมและดำรงชีวิตอยู่อย่างสงบเงียบกับเส้นแบ่งเขตระหว่างธรรมชาติกับสังคม เขาดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางคนธรรมดาทั่วๆ ไป แต่ไม่มีความสัมพันธ์ในแง่บวกอย่างใดเลย เขากับคนเหล่านั้นเขาศึกษาพฤติกรรมของคนเหล่านั้นหรือสังเกตดูปรากฏการณ์ธรรมชาติ เขามีชีวิตอยู่เหมือนฤษี เพราะว่าเขาแยกเงินจากบริษัทที่เขาเคยทำงานด้วย เขาประพฤติทุจริตยกยอกทรัพย์สินไม่ใช่เพราะต้องการเงิน แต่เพราะเขาต้องการหนีเรศตนเองออกไปจากสังคมญี่ปุ่นร่วมสมัย ที่ซึ่งเงินมีพลังสูงสุดและถูกยกย่องบูชาดุจเทพเจ้า เขาได้เก็บเงินหยกยกยอกมาได้หนึ่งโดยไม่ได้ใช้เลยแม้แต่สักเยนเดียว

เขาดำรงชีวิตอยู่อย่างซ่อนเร้นและโดดเดี่ยวภายใต้ความเคร่งเครียดเป็นเวลานานถึง ๕ ปี ในกรณีของความผิดยกยอกทรัพย์ มีกำหนดอายุความเริ่มขึ้นหลังจาก ๕ ปี หากเงินที่ถูกยกยอกไปถูกนำกลับมาคืนพร้อมดอกเบี้ย คดีก็จะไม่ต้องไปถึงศาลยุติธรรมด้วย เขาพยายามที่จะกลับสู่สถานภาพทางสังคมเดิม โดยการนำเงินที่ยกยอกไปกลับมาคืน จากมุมมองของเพื่อนฝูงของเขา นวนิยายเล่มนี้ได้รับการยกยอความคิดและความประพจน์ของเขาในช่วงสองสามสัปดาห์สุดท้ายของการเนรเทศตนเองออกจากสังคมเป็นเวลา ๕ ปี

ในการส่งคืนเงินที่ถูกยกยอกเอาไปนั้น เขาตัดสินใจที่จะเพิ่มเงินดอกเบี้ยและค่าทำขวัญสมทบเข้าไปด้วย เงินดอกเบี้ยที่จะต้องจ่ายในเวลา ๕ ปีนั้น เป็นจำนวนสูงมาก จนกระทั่งเขาต้องเสี่ยงด้วยการหาเงินในเวลาสั้นๆ เขาเป็นโบรกเกอร์ซื้อขายหุ้นที่ขาดทุนและตัดสินใจที่จะลงทุนในการซื้อหุ้นที่มันแนวโน้มว่าจะทำกำไร เขาว่าจ้างคนที่เป็นผู้เล่าเรื่องราวนี้เป็นผู้ช่วยของเขา การลงทุนครั้งนั้นเขาได้รับความสำเร็จอย่างดี เขาฝังอดีตของเขาไว้เบื้องหลังโดยนำเงินที่ยกยอกมาได้กลับไปส่งคืนเจ้าของ พร้อมด้วยดอกเบี้ยและเงินค่าทำขวัญโดยผ่านนายความแล้วลาจากเพื่อนของเขาผู้เล่าเรื่องนี้ไป

เมื่อบรรยายถึงการยกยอกเงิน และความน่าตื่นตะลึงในการเล่นหุ้น นวนิยายเรื่องนี้อาจจะฟังดูค่อนข้างเป็นเรื่องหน้าตื่นแต่อย่างไรก็ตาม ผมเขียนขึ้นอย่างเป็นเรื่องจริง ชายสองคนในเรื่อง (คนหนึ่งคือตัวเอกและอีกคนหนึ่งคือคนเล่า เรื่อง) มักจะสนทนากันเสมอๆ ในเรื่องราวต่างๆ เช่น เป็นต้นว่า เรื่องการเปลี่ยนแปลงของดวงดาวและหลักการของจักรวาล หรือมีฉันทน์ก็ฉายสไลด์ไปที่ฝาผนังห้องภาพภูเขาเท็น

ขณะที่ผมเขียนเรื่องนี้จบลง ผมคิดว่ามันเป็นเรื่องที่น่าสนใจประหลาดพิสดาร ถึงแม้ว่าผมจะนำเรื่องไปลงพิมพ์ในนิตยสาร ผมก็ไม่ได้คาดหวังกันว่ามันจะเป็นเรื่องที่นักอ่านทั่วๆ ไปชาวญี่ปุ่นจะนิยมมาก แต่กลายเป็นว่าเรื่องนี้ได้รับการต้อนรับอย่างดี และได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลอะคุตะงะว่า ซึ่งหมายถึงว่าผมได้เป็นที่ยอมรับโดยสาธารณชนแล้วในฐานะนักเขียนมืออาชีพ ผมไม่มีความมั่นใจเลยและผมคิดว่า คณะกรรมการคัดสรรอาจจะแสดงให้เห็นความหลากหลายของนวนิยายที่เข้าชิงรางวัลกัน โดยผนวกเอานวนิยายแบบเรื่องของผมเข้าไปด้วย แต่ปรากฏในภายหลังต่อมาอีกนานว่า นวนิยายของผมนั้นเองที่ทำให้ได้รางวัลนี้มา

เมื่อผมได้รับสถานะอันมั่นคงจากการเป็นนักเขียนนวนิยายมืออาชีพโดยการได้รับรางวัลอะคุตะงะว่าแล้ว ผมก็ไม่มีความคิดอะไรเลยว่าจะในนวนิยายเรื่องต่อไปผมจะเขียนเรื่องอะไร ในการให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าว นักหนังสือพิมพ์คนหนึ่งบอกผมว่า ดูเหมือนผมจะไม่ค่อยยินดีเท่าไร รางวัลอะคุตะงะว่านั้นสำหรับนักเขียนใหม่ๆ เป็นสิ่งประเสริฐล้ำเลิศ ที่พวกเขาได้พยายามมาอย่างยาวนานและยากลำบากมากเพื่อจะได้รับ และผู้ได้รับรางวัลนั้นส่วนมากก็จะแสดงความยินดีปีรดาอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ผมจนปัญญาว่าจะทำอะไรต่อจากนั้น ผมพบอีกแล้วละ

home country. Among them is a novel entitled *The Tamarind Tree*. Tamarind is not so familiar to Japanese people and is regarded as something exotic. This novel is a love story. But a love story is also an adventurous story. The characters of adventurous stories try to reach the destination through overcoming many obstacles. In a love story a man and a woman meet, and, after some difficult situations, fall in love with each other. For example, there is a Thai male student who is studying at a Japanese university, and he meets and loves a Thai elder lady. One day, filled with emotion, he kisses her. However, she asks him to control himself and not to go any further. Soon she leaves Japan. This is the story of the film [*Behind the Painting*] that I saw yesterday.

In old days novelists could write love stories by creating characters in a difficult situation such as poverty, social classes, serious disease, war, and so forth. In the present Japan, however, there exist no such things to be overcome. And traditional social taboos have been abolished by commercialism, which admires even adultery. How can we write love stories in such a society?

In *The Tamarind Tree* the main characters are a Japanese man working for a big company as an engineer and a Japanese woman working as a volunteer staff of an NGO based in a refugee camp in the border area between Thailand and Cambodia. They meet by chance when she comes to Japan with her colleagues to ask his company to donate small engines for agriculture to her organisation. If they fall in love at first sight, the story cannot be developed any further and it would be regarded as an unrealistic comedy in the present Japan. Something is necessary for them to be fascinated by each other and want to keep company with. Summarising the story may provide you with a banal impression; however, I would like to emphasise that the details are significant when writing a novel. The two talked about trivial things in rather formal manner when they met for the first time. But they realise by chance later that they came from the same region (i.e. Morioka City). This coincidence makes them feel an intimacy and begin to talk about their personal background such as their primary schools. Through such conversations they understand their characters and create an amorous atmosphere. (For those who wish to have a theoretical understanding about this process I would like to recommend reading *On Love* by Stendhal. He lost love several times in his life, which enabled him to write a brilliant essay on love.)

The man is a good engineer and is satisfied with his present job. He thinks that he can live with the woman in Tokyo if she quits the NGO for leaving the refugee camp. This is a typical thought of a man who is building a promising career in an excellent company in Japan as well as in other countries. But she cannot determine whether to quit her job. In the refugee camp she is taking care of children at a kindergarten, and thinks it is an important mission to provide them with useful knowledge for their daily life such as the growth of a rice plant. Also she is comfortable in Thailand while she feels much stress in a big city like Tokyo. In the beginning the man cannot understand what she thinks. On the

ว่า ตัวผมเองนั้นเมื่ออยู่ในกรอบสังคมญี่ปุ่น ผมจะไม่รู้สึกเป็นสุขนัก

"ต้นมะขาม"

ในขณะที่ผมค้นคว้าคิดว่าเพื่อจะเขียนนวนิยายเรื่องใหม่ ในระยะนั้นผมได้ค้นพบวิถีทางที่ได้อย่างหนึ่ง สำหรับผมเวลาอยู่ในญี่ปุ่น การเขียนเกี่ยวกับวิถีคิดแบบญี่ปุ่นมักจะเป็นเรื่องยาก ผมชอบการเดินทางและสามารถเขียนเกี่ยวกับสิ่งที่ผมได้พบเห็นมาในสถานที่ที่ผมไปเยี่ยมเยียนนั้น ในนวนิยายเรื่องแรกของผม ผมอาศัยใช้ประโยชน์จากเค้าโครงเรื่อง โรบินสัน ครูโซ มาดัดแปลง เรื่องเกิดขึ้นบนเกาะร้างแห่งหนึ่งในมหาสมุทรแปซิฟิก ผมรู้สึกว่ามีศักยภาพมากในการเขียนเรื่องราวเกี่ยวกับต่างประเทศ แต่ผมไม่ได้หมายความว่าผมสามารถเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์ของคนไทยในประเทศไทย ผมไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างความคิดและความรู้สึกของคนไทย บุคคลในเรื่องของผมที่ผมสร้างขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นคนญี่ปุ่น และผมก็ไม่สามารถที่จะสร้างเขาให้ประพฤติเหมือนกับเขาเป็นคนไทย ผมได้ใช้ชีวิตอยู่ในโอ๊กินาวาเป็นเวลายาวนานถึง ๗ ปี แต่กระนั้นผมก็ไม่สามารถจะเขียนนวนิยายที่มีพระเอกหรือนางเอกเป็นชาวโอ๊กินาวาได้เลย ถึงแม้ว่าโอ๊กินาวาเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรของญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการ แต่ที่นั่นก็ยังมีท่าทางเป็นเมืองขึ้นอยู่บ้างนิดหน่อย โดยมีวัฒนธรรมและชนบประเพณีแตกต่างออกไปจากแผ่นดินใหญ่ญี่ปุ่น สิ่งที่ผมสามารถทำได้ก็คือเดินทางไปยังประเทศอื่น แล้วเขียนเล่าประสบการณ์ของชาวญี่ปุ่นในประเทศนั้น

ครั้งหนึ่งผมเคยเขียนนวนิยายเกี่ยวกับดินแดนที่จินตนาการขึ้น อย่างไรก็ตามที่นวนิยายของผมส่วนมากเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชาวญี่ปุ่นที่เดินทางออกจากบ้านเกิดเมืองนอนของตนเอง ในหนังสือเหล่านี้ มีเล่มหนึ่ง ชื่อว่า "ต้นมะขาม" มะขามเป็นสิ่งที่ชาวญี่ปุ่นไม่ค่อยคุ้นเคยนัก และเขามักจะมองดูมันเป็นสิ่งที่แปลกประหลาดไกลจากสิ่งที่เขาค้นเคย นวนิยายเรื่องนี้เป็นเรื่องราวโรแมนติก แต่ในนิยายรักก็จะมีการผจญภัยปนอยู่ด้วย ตัวละครในนิยายรักเรื่องนี้ได้พากันเพียรพยายามเดินทางไปจนถึงจุดหมายปลายทางโดยฝ่าฟันผ่านอุปสรรคนานาประการ นิยายรักเรื่องใดๆก็ตาม จะมีชายหนุ่มคนหนึ่งพบกับหญิงสาวคนหนึ่ง แล้วหลังจากฝ่าฟันผ่านสถานการณ์ยากลำบากมาด้วยกัน ก็รักกัน ตัวอย่างเช่น มีนักศึกษาชายชาวไทยคนหนึ่งกำลังเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยในญี่ปุ่น เขาได้พบสตรีไทยอายุมากกว่าคนหนึ่งแล้วก็ตกหลุมรักเธอเข้า วันหนึ่งขณะที่หัวใจกำลังมีเมื่อด้วยอารมณ์รัก เขาก็จูบสตรีผู้รักที่นั่น แต่ว่าสตรีผู้นั้นขอร้องไห้ให้หนุ่มนักศึกษาควบคุมสติอารมณ์ตนเองไม่ให้เกินเลยไปกว่านั้น ในไม่ช้าสตรีผู้รักที่นั่นก็เดินทางไปจากประเทศญี่ปุ่น นีคือภาพยนตร์เรื่อง "ข้างหลังภาพ" ที่ผมได้ดูเมื่อวานนี้

ในสมัยก่อนนักเขียนนวนิยายสามารถสร้างเรื่องนิยายรัก โดยสร้างตัวละครขึ้นให้ผจญกับสถานการณ์ลำบาก เช่นความยากจนของชนชั้นล่างในสังคมหรือในภาวะโรคติดต่อร้ายแรงที่กำลังระบาดหรือในภาวะสงครามและอื่นๆ แต่ว่าในญี่ปุ่นยุคปัจจุบันนี้ สถานการณ์อย่างที่ว่านี้ไม่มีอีกแล้วสำหรับให้ผจญอุปสรรคและสิ่งที่เคยถือเป็นประเพณีว่าเป็นเรื่องต้องห้ามในสังคม ก็ถูกกำจัดให้หมดไปโดยสิ้นเชิง ด้วยลัทธิพาณิชย์นิยม ซึ่งนิยมยกย่องแม่แต่เรื่องของอารมณ์แล้วเราจะเขียนนิยายรักอย่างไรในสภาพสังคมเช่นนั้น

ในเรื่อง "ต้นมะขาม" ตัวเอกของเรื่องเป็นชายหนุ่มชาวญี่ปุ่น ทำงานเป็นวิศวกรอยู่ในบริษัทใหญ่แห่งหนึ่ง ส่วนนางเอกเป็นหญิงสาวชาวญี่ปุ่นทำงานเป็นเจ้าหน้าที่อาสาสมัครขององค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งมีที่ทำงานอยู่ในค่ายผู้ลี้ภัยบริเวณชายแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา ทั้งสองพบกันโดยบังเอิญเมื่อเธอเดินทางกลับญี่ปุ่น พร้อมกับเพื่อนร่วมงานเพื่อไปติดต่อวีซ่าของชายหนุ่มให้บริจาดเครื่องบินขนาดเล็กสำหรับใช้ในการเกษตรแก่องค์กรที่เธอทำงานอยู่ ถ้าเธอของคนตกหลุมรักในขณะพบกันครั้งแรก เรื่องก็คงจะไม่ต่อความยาวยืดอกไปได้ และมันก็จะกลายเป็นเรื่องตลกที่ไม่มีทางเป็นจริงไปได้ในสังคมญี่ปุ่นปัจจุบัน จำเป็นจะต้องมีอะไรบางอย่างให้ทั้งสองคนผูกพันกันและกัน แล้วติดต่อกับหากันต่อไป การขย้อเรื่องราวอาจจะทำให้ท่านเกิดความรู้สึกว่าเป็นเรื่องเก่าๆซ้าๆมาเล่าอย่างไรก็ตาม ผมอยากจะทำให้ว่ารายละเอียดเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเขียนนวนิยาย เขา

way to a business trip he stops over at Bangkok to go to the refugee camp in Aranyaprathet by bus. There he gradually recognizes that the camp is the place strongly tied to her life. He also finds a clue to understand the reason why she is planning to move to Cambodia after the closing of the camp. After some hesitation in giving up this love affair, he decides to leave the company for going to Thailand to work with her as a volunteer staff himself.

Novel as a social critique

One of the important functions of the novel is to offer a critique of the society. Through observation novelists criticise the negative aspects of the society and try to consider the alternatives. They express their opinions through the characters of their novels. In the case of *The Tamarind Tree* you may find two messages:

- (1) It is not always legitimate to accept a conventional scheme that men assume the main roles and women supplement them. Women can often accomplish a variety of tasks much better than men do. There may be a case of men doing the whole household affairs. The author supports such a way of thinking as converting and sharing the social tasks between men and women.
- (2) While there is a corporate-oriented principle that companies are vitalising the society through the production of goods; there is another principle based on volunteer activities. In my view there are three types of principles that regulate the social activities of human beings: profit-making, bureaucracy, and voluntarism. When I wrote *The Tamarind Tree* ten years ago, the importance of voluntarism was not widely accepted in Japan and I wanted to make it known to the public.

I have been writing such stories as mentioned and am regarded as a novelist in Japan. Although I thought that I could not adjust myself to the Japanese society, I find myself being conciliated in and working for it. Novelists are independent thinkers on the one hand; though they may be compared to a pencil held by the society on the other hand. Society is in the incessant process of change, and novelists are tools for its expression. I have been detached from the Japanese society. But I am writing as a Japanese and as a Japanese novelist, and will be so in the future.

สองคนสนทนากันอย่างมีพิธีรีตองเกี่ยวกับเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ไร้สาระ เมื่อเขาพบกันครั้งแรก แต่บังเอิญเขาทั้งสองเกิดไปทราบในภายหลังว่าเขามาจากภูมิภาคเดียวกัน (นั่นคือ เมืองไมริโอกะ) ความประจวบเหมาะเช่นนี้ ส่งผลให้เขาสองคนมีความสนิทสนมกันมากขึ้น แล้วเริ่มพูดคุยกันถึงเรื่องภูมิหลังส่วนตัวของแต่ละฝ่าย เช่นว่า โรงเรียนประถมที่เขาศึกษา ด้วยการสนทนาแบบนั้น เขาทั้งสองได้เรียนรู้อุปนิสัยใจคอของแต่ละฝ่ายและสร้างบรรยากาศโรแมนติกขึ้น (สำหรับท่านที่ต้องการจะมีความเข้าใจทางทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเช่นนี้ ผมใคร่ขอแนะนำให้ท่านอ่านหนังสือเรื่อง On Love ซึ่งเขียนโดย Stendahl ท่านผู้ออกหักจากความรักหลายครั้งในชีวิตจริง ซึ่งเป็นผลทำให้ท่านสามารถเขียนบทความเกี่ยวกับความรักได้อย่างวิเศษ)

ชายหนุ่มในเรื่องเป็นวิศวกรที่ค่อนข้างหนึ่ง และมีความพอใจกับงานที่กำลังทำอยู่ เขาคิดว่าเขาจะใช้ชีวิตร่วมกับหญิงสาวในโตเกียวได้ ถ้าเธอลาออกจากการที่ถ่ายผู้ลี้ภัย นี่คือวิถีคิดแบบผู้ชาย ซึ่งกำลังสร้างความมั่นคงให้แก่อาชีพของตนเองในบริษัทที่ยอดเยี่ยมแห่งหนึ่งในญี่ปุ่นและในประเทศอื่น ๆ ด้วย แต่หญิงสาวไม่สามารถตัดสินใจลาออกจากการที่ทำอยู่ในการถ่ายผู้ลี้ภัย เธอทำหน้าที่ดูแลเด็กเล็กอยู่ในโรงเรียนอนุบาลและมีความคิดว่า เป็นหน้าที่ที่สำคัญในการให้ความรู้แก่เด็ก ๆ สำหรับใช้ในชีวิตรประจำวัน เหมือนกับต้นข้าวที่กำลังเจริญงอกงามและเธอก็มีความสุขสบายดีในประเทศไทย ในขณะที่เธอรู้สึกเครียดมากเมื่ออยู่ในเมืองใหญ่อย่างโตเกียว ในเมืองแรก ชายหนุ่มไม่สามารถเข้าใจได้เลยว่าเธอกำลังคิดอะไร ในขณะที่เดินทางธุรกิจครั้งหนึ่ง เขาแวะที่กรุงเทพฯ เพื่อโดยสารรถบัสไปอริญประเทศ ที่นั่น เขาเริ่มมีความเข้าใจที่ละเอียดกว่า ถ่ายผู้ลี้ภัย คือสถานที่ที่ผูกพันตัวเธอไว้อย่างเหนียวแน่น เขายังได้พบคำตอบข้อข้องใจที่ว่าทำไมเธอถึงวางแผนจะอพยพไปกัมพูชาหลังจากถ่ายผู้ลี้ภัยนี้ปิดตัวลง หลังจากลี้ภัยอยู่พักใหญ่ว่าจะยุติความรักนี้ดีหรืออย่างไร เขาก็ตัดสินใจที่จะลาออกจากบริษัท เพื่อไปเมืองไทยและทำงานร่วมกับเธอในฐานะอาสาสมัครอีกคนหนึ่งนั่น

นวนิยายในฐานะเป็นการวิจารณ์สังคม

หน้าที่ที่รอบทบาทสำคัญอย่างหนึ่งของนวนิยายก็คือ การให้คำวิจารณ์แก่สังคม ด้วยการแสดงความสังเกต นักเขียนนวนิยายตำหนิที่ในด้านลบของสังคม และพยายามมองหาลู่ทางเลือกอื่นพวกนักเขียนบรรยายความนึกคิดของเขาผ่านตัวละครในนวนิยายที่เขาเขียน ในกรณีของเรื่อง "ต้นมะขาม" นี้ ท่านอาจจะได้พบว่ามีค่านึกคิดเช่นนี้แสดงอยู่ ๒ ตอน คือ

(๑) ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอไป ที่จะยอมรับเอาวิถีทางแบบเดิม ๆ ว่า บรูซเป็นผู้เลือกวิถีทางของชีวิตและสตรีเป็นผู้คอยตาม สตรีสามารถที่จะทำงานหลากหลายแบบได้สำเร็จดีเสียกว่าที่บรูซทำ อาจจะมีกรณีสักหนึ่งกรณีที่บรูซทำงานบ้านทั้งหมด นักเขียนสนับสนุนวิถีคิดแบบนี้ว่าเป็นการสลับเปลี่ยนและมีส่วนร่วมในภาระทางสังคมระหว่างบรูซและสตรี

(๒) ในขณะที่มีหลักการที่ชี้ว่าโดยบริษัทว่า บริษัทเป็นผู้ให้พลังแข็งแกร่งแก่สังคมโดยการผลิตสินค้ายังมีหลักการอีกข้อหนึ่งที่เน้นเรื่องกิจกรรมอาสาสมัครในความเห็นของผม มีหลักการอยู่ ๓ แบบด้วยกัน ที่เป็นตัวจัดระเบียบให้แก่สังคมของมนุษย์ นั่นก็คือ การแสวงหาผลกำไร อำนาจของข้าราชการ และการอาสาสมัคร เมื่อผมเขียนเรื่อง "ต้นมะขาม" เมื่อ ๑๐ ปีก่อนนั้น ความสำคัญของการอาสาสมัคร ยังมิได้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในญี่ปุ่น และผมต้องการให้สาธารณชนได้รู้จักเรื่องนี้

ผมได้เขียนนวนิยายเช่นนี้ตั้งแต่เล่มมาแล้ว และถูกนับว่าเป็นนักเขียนนวนิยายคนหนึ่งของญี่ปุ่น ถึงแม้ว่าผมจะคิดว่าผมไม่สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมญี่ปุ่นได้ ผมก็ยังพบว่าตนเองกำลังพยายามผูกมิตรกับสังคมนี้และพยายามทำงานเพื่อสังคมนี้ด้วย นักเขียนนวนิยายเป็นนักคิดที่มีอิสระด้านหนึ่ง แม้ว่าพวกเขาอาจจะถูกเปรียบเทียบกับว่าเป็นดินสอ ที่สังคมถืออยู่ในมืออีกด้านหนึ่งที่ตามสังคมดำเนินไปในการบวนการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เคยหยุดอยู่กับที่ และนักเขียนนวนิยาย เปรียบได้กับเครื่องมือให้สังคมได้เปิดปากพูด ผมเองได้ปลดปล่อยตนเองห่างจากสังคมญี่ปุ่น แต่ผมก็กำลังเขียนเกี่ยวกับญี่ปุ่น และในฐานะนักเขียนนวนิยายชาวญี่ปุ่น และในอนาคตก็จะเป็นเช่นนี้อยู่ต่อไป

The Board of Education, Sashiki-cho, Okinawa had arranged an international conference entitled "The Performing Arts Education and International Cultural Exchange for Young

The Performing Arts Education and International Cultural Exchange for Young People

ศิลปะการแสดงและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมของเยาวชน

Assoc. Prof. Dr.Surapone Virulrak

รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

People" at the Cultural Center, Sugar Hall, Sashiki Town, Okinawa from 8th to 11th February 2001. Participants included overseas resource persons from Indonesia, Korea, Laos, the Philippines, and Thailand. Local attendants comprised performing arts teachers, pupils, students, parents, media and general public who were interested in performing arts. The conference was divided into two parts: the workshops and the lectures.

Overseas resource persons were Mr. I Nyoman Sumandi from SMKI Batubulan, Bali, Indonesia, Professor Dr. Hak-Won Yoon from Chung-Ang University, Korea, Mr. Khamphanh Sithilath from Institute for Cultural Research, Ministry of Information and Culture, Lao PDR, Mr. Joaquin D. Yabut and Mr. Cris Anthony C. Gonzales from Philippine Educational Theatre Association, the Philippines and Associate Professor Dr. Surapone Virulrak, Department of Speech Communication and Performing Arts, Faculty of Communication Arts, and Head of the Doctoral Degree Program in Thai Theatre and Dance with Mr. Anukoon Rojanasuksomboon, Department of Dance, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University.

Each workshop ended up with a performance and demonstration. The Indonesian workshop dealt with Balinese gamelan attended by teachers and students who had a background in Balinese music with a real gamelan ensemble. The Korean workshop was a chorus, made up of more than 100 pupils, who sang the Korean song "Arirang". The Philippino workshop came up with an improvised theatre performed by volunteers of all age. The Thai workshop was "Ram Wong", a dance, which is a Thai cultural identity today.

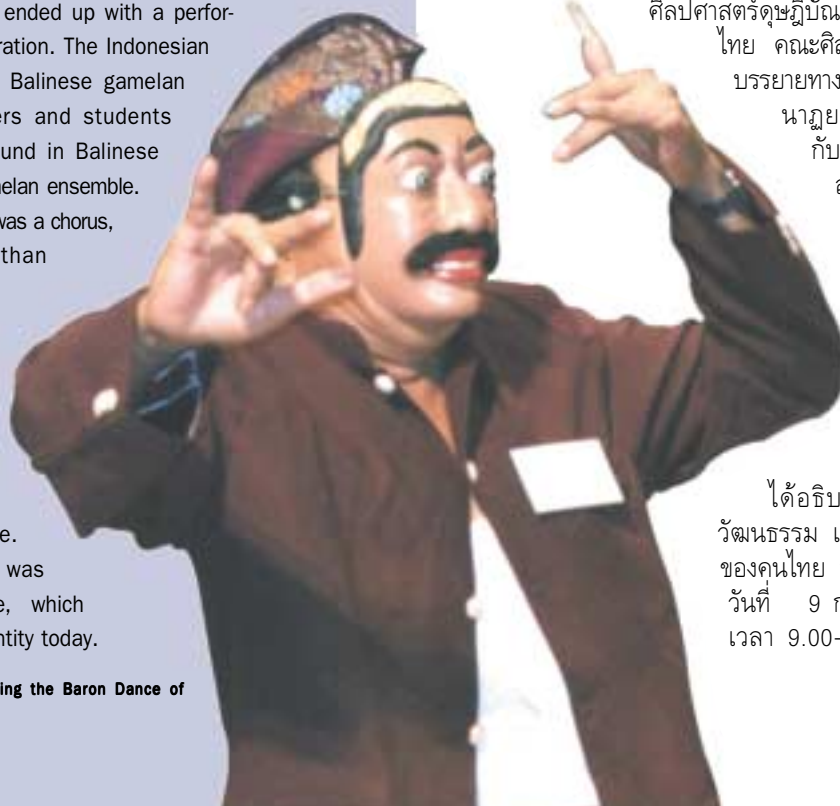
Mr. I.Nyoman. Sandi dancing the Baron Dance of Indonesia.

คณะกรรมการการศึกษา เขตซาซิกิ โอกินาวา ได้จัดการประชุมนานาชาติ เรื่อง การศึกษาด้านศิลปะการแสดง และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมของเยาวชน ณ ศูนย์วัฒนธรรมซุการ์ฮอลล์ เขตซาซิกิ

- ซาซิกิ-โจ โอกินาวา ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 8-11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2544 ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยวิทยากรจากประเทศอินโดนีเซีย เกาหลี ลาว ฟิลิปปินส์ และไทย อาจารย์ชาวญี่ปุ่นด้านศิลปะการแสดง นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง สื่อมวลชน และชาวญี่ปุ่นผู้สนใจ การประชุมแบ่งออกเป็น การปฏิบัติการ การแสดงสารคดี และการบรรยายทางวิชาการ วิทยากรชาวอินโดนีเซีย นายสุมันดี จากสถาบันนาฏศิลป์บาห์ลี ทำปฏิบัติการดนตรีบาห์ลี กับนักศึกษา และอาจารย์ญี่ปุ่น และบรรยายเรื่องการศึกษานาฏศิลป์ของบาห์ลี และของอินโดนีเซียในภาพรวม วิทยากรเกาหลี ศาสตราจารย์ ดร. ฮัก วอน ยูน จากมหาวิทยาลัยชุง อัง เกาหลี นำปฏิบัติการการร้องเพลงประสานเสียงให้แก่นักเรียน วิทยากรลาว นายคำพันธ์ สิทธิลาฐ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรมและสนเทศ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บรรยายทางวิชาการเรื่อง การจัดการศึกษาด้านดนตรี และเพื่อนำของรัฐบาลลาว นายโจอาคิน ยาบุตร และนายคริส กอนซาเลส จากสมาคมละครเพื่อการศึกษาแห่งฟิลิปปินส์ นำปฏิบัติการการละครตะวันออก และบรรยายเรื่องการจัดการศึกษาด้านศิลปะการแสดงในฟิลิปปินส์ สำหรับประเทศไทย มีรองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ ภาควิชาทฤษฎีและสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งประธานกรรมการหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาพยนตร์ ฟิลิปปินส์

ไทย คณะศิลปกรรมศาสตร์ เป็นผู้บรรยายทางวิชาการด้านการศึกษา นาฏศิลป์ในประเทศไทย กับอาจารย์อนุกุล โรจนสุขสมบุรณ์ ภาควิชา นาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ นำปฏิบัติการการรำไทย - รำวง

สำหรับปฏิบัติการรำไทย รศ.ดร.สุรพล ได้อธิบายนำในเรื่องสังคม วัฒนธรรม และศิลปะในการรำของคนไทย การปฏิบัติการมีขึ้นในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2544 เวลา 9.00-15.00 น. จากนั้นก็

Workshop participants playing "Gamelan" with an Indonesian bronze musical instrument.

The Thai workshop on Ram Wong began with an introduction by Dr.Surapone who gave a brief account on society, culture and the art of Ram Wong. the workshop had taken place on the 9th February 2001 from 9 to 15 hours. After that a performance and demonstration by each country was provided to the audience on the main stage of the Sugar Hall. The Thai workshop was attended by 20 people, children, adults and senior citizens. Among these people was a family consisting of father, mother and daughter who flew directly from Tokyo to join workshop. All attendants did the Ram Wong practice very efficiently. Since there was some time left, Mr. Anukoon gave another lesson of the dance of the northern area called Fon Tien or candle dance which impressed the attendants very much. At 16 hours, the Thai Ram Wong and Fon Tien were presented to the audience with great success. All attendants were delighted with full understanding and appreciation for Thai culture and arts. They were very proud of being a part of the conference.

The lectures were held on the 10th of February on the main stage. Dr. Surapone presented some information on the Thai policy and management of performing arts education of both government and private sectors at all levels, including kindergarten, primary, secondary, high school, college and university levels. Performing arts curriculum can be divided into four types :

- 1.to use performing arts as a means to develop health, personality and behavior
- 2.to create an appreciation in Thai arts and culture
- 3.to produce performing arts teachers
- 4.to produce artists

The education focuses on classical art as well as folk art of the various regions. Performing arts are being taught in 7 types of institutes.

1. Seven out of 33 state universities provide up to doctoral

แสดงแบบสาธิตให้แก่ประชาชนและผู้เข้าร่วมประชุมบนเวทีใหญ่ของซุการ์ฮอลล์ ผู้เข้ารับการอบรมเป็นนักเรียน ครู ศิลปิน และประชาชนทั่วไปจำนวน 20 คน มีทั้งผู้ชาย ผู้หญิง เด็ก ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ ในจำนวนนี้มีครอบครัวชาวญี่ปุ่น พ่อแม่ ลูกสาว บินตรงจากโตเกียวมาร่วมฝึกปฏิบัติการรำไทยในครั้งนี้ด้วย ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติรำวงได้ผลดีเยี่ยม และมีเวลาเหลือ อาจารย์อนุกุลจึงเพิ่มการฟ้อนเทียนฉบับย่อให้ฝึกหัดอีกชุดหนึ่ง จากนั้น เวลา 16 น. ได้แสดงสาธิต ปรากฏเป็นที่ชื่นชอบของคนดูเป็นอย่างดี ผู้เข้ารับการอบรมมีความสุข มีความเข้าใจในวัฒนธรรมไทย และชื่นชอบในนาฏศิลป์ไทย ตลอดจนภาคภูมิใจที่ได้มีโอกาสร่วมปฏิบัติการ และการแสดงในครั้งนี้

นอกจากนี้ในการเลี้ยงอำลา ปรากฏว่ามีท่านนายกเทศมนตรี เจ้าหน้าที่ ผู้เข้าประชุม และแขกผู้มีเกียรติได้ร่วมรำวง จึงพบว่ารำวงของไทยกับรำ "วง" ของโอ๊กินาวามีความ คล้ายคลึงกันมาก

Students practicing a chorus in two parts by Yun Hakuwong.

ในการบรรยายทางวิชาการ รองศาสตราจารย์ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ได้กล่าวถึงที่ประชุมให้ทราบถึงนโยบายและการจัดการศึกษาด้านดุริยางคศิลป์และนาฏศิลป์ของประเทศไทย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา หลักสูตรศิลปการแสดงของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทตามวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อใช้ศิลปการแสดงเสริมสร้างพละนาถมาย บุคลิกลักษณะ นิสัย
2. เพื่อให้เกิดความนิยมชมชอบในศิลปวัฒนธรรมไทย
3. เพื่อสร้างครูทางศิลปการแสดง และ
4. เพื่อสร้างศิลปินที่มีความรู้ทางวิชาการ ความชำนาญทางการแสดงและความคิดสร้างสรรค์

เนื้อหาของการศึกษาเน้นศิลปการแสดงขั้นสูงและสนับสนุนการศึกษาศิลปะของท้องถิ่นควบคู่กันไป

ปัจจุบันศิลปการแสดงของไทยมีสอนอยู่ในสถาบันการศึกษา ซึ่งแบ่งได้เป็น 7 ประเภท คือ

1. มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรถึงระดับปริญญาเอกทางนาฏศิลป์ไทยและปริญญาโททางดนตรีไทย

degree in Thai Theatre and Dance, and Music.

2. 36 Rajabhat Institutes offer a minor set of subjects in performing arts and 14 among them provide bachelor degree in performing arts teacher, and artist.

3. 13 Colleges of Dramatic Arts give diplomas for artists.

4. A Higher Institute for the Arts and an Institute of Technology provide a B.A. Program for performing arts (a 2-year continuation program from the Colleges).

5. Schools at all levels nationwide offer courses in music and dance. Students from these can enroll in performing arts at the university level.

6. Private studios in large cities provide short courses in music and dance for the young and the old alike especially during weekend.

7. Performing arts guru houses are where, traditionally, students live with the teachers and serve them in exchange for performing arts lessons. After sufficient training, students are allowed to perform on stage as novices. When the students show their full potential of the arts, the teachers will let them perform as a professional artist.

Concentrating on practicing Thai traditional dance with student and the author. (left)

Practicing Thai traditional dance with Mr. Anukoon Rojanasuksomboon.

The lecture was welcomed with enthusiastic questions and answers. Besides other workshops and lectures were presented with great success. The Committee for Performing Arts Education was pleased with the result of the meeting and gained sufficient knowledge contributed by the examples from overseas resources and their own participants. Hopefully, they will apply such information to the development of Okinawan performing arts education in policy, management, content, budgeting and scholarly works. The conference was a great success.

2. สถาบันราชภัฏ 36 แห่ง มีหลักสูตรระดับวิชาโท และในจำนวนนี้ 14 แห่ง มีหลักสูตรระดับปริญญาตรีทั้งทางศิลปนิพนธ์ และครูศิลปการแสดง
3. วิทยาลัยนาฏศิลป์ 13 แห่ง มีหลักสูตรอนุปริญญาทางศิลปนิพนธ์

4. สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีหลักสูตรต่อเนื่องระดับปริญญาตรีทางศิลปนิพนธ์และครูศิลปการแสดง 2 ปี

5. โรงเรียนระดับอนุบาล ประถม มัธยม ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ มีวิชาดนตรีและ/หรือ นาฏศิลป์ให้นักเรียนเลือกเรียน นักเรียนบางคนมีความสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาทางศิลปการแสดงได้

6. สตูดิโอของเอกชน ในเมืองใหญ่ๆ สอนหลักสูตรระยะสั้นให้แก่เยาวชน และผู้ใหญ่ที่สนใจเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในวันสุดสัปดาห์

7. บ้านศิลปินชั้นครู ในการศึกษาแบบโบราณ นักเรียนหรือศิษย์จะไปฝากตัวกับครู ช่วยครูทำการบ้านการเรือน ครูจะสอนวิชาการแสดงให้ เมื่อมีความสามารถพอสมควร ก็ให้ร่วมแสดงจนกว่าความรู้จะแตกฉาน ครูก็จะอนุญาตให้ไปประกอบอาชีพของตนเองได้

การบรรยายจบลงด้วยการตอบข้อซักถามของผู้เข้าร่วมประชุม จนเป็นที่พอใจ นอกจากนี้การประชุมปฏิบัติการของชาติต่างๆ ก็ได้ผลสำเร็จเป็นที่น่ายินดียิ่ง คณะกรรมการการศึกษาแห่งโอกินาวา ได้รับประโยชน์จากตัวอย่างของประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาศิลปการแสดงของโอกินาวาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งในด้านเนื้อหา วิชาการ การจัดการ งบประมาณ และนโยบาย นับว่าเป็นการประชุมที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

It was a great honor to have been invited for a Medium-Term Visitors program by The Japan Foundation to visit Japan from September 29 - November 26, 2000, to experience Japanese culture. This was the first time in my life that I was set to learn every aspect of the theatre in a country where I didn't know the language. Hosted by Setagaya Public Theatre (by Mr. TAKAHAGI Hiroshi), I was assisted to freely organize a very tight schedule. And if it was not for the very kind hospitality of Ms. YAMAMOTO Chizuko, I probably would not have achieved the 60-days'

All Japan is A Stage

สัมผัสละครเวทีญี่ปุ่น

Parichat Jungwittanaporn

ปาริชาติ จิววัฒนภรณ์

activities where I attended 27 theatre productions, 2 academic seminars, 1 TIE workshop, and interviewed more than 10 theatre artists and scholars, not mentioning my visits to museums, and a short trip to Hiroshima. The experiences were so overwhelming that it took me many months of further studies, after returning to Thailand, to have a better understanding to write this article.

My activities in Japan can be divided into three aspects as followed:

1. Educational Aspect

As an educator, it was my foremost intention to study about Theatre In Education (TIE) in Japan. Tamagawa University is a forerunner in giving emphasis to theatre for young people as well as advocating theatre as a teaching tool to all levels of education. Both Professor KATA Masaru and DAZAI Hisao regularly conduct TIE trainings to artists and teachers at all levels. Although Japan has had a long history of children's theatre (since 1900), and the western idea of TIE has been introduced to Japan since the 1980s, still, there is no formal Theatre Arts education in schools. The prospects of using theatre either as a creative teaching tool or as a formal subject in the curriculum still have a long way to go. Nevertheless, after the collapse of the bubble economy, there was a rethinking about development where more emphasis was given to human development. Therefore, the upcoming Education Reform in the year 2002 should bring a momentous change to the classrooms. I also met KISARAGI Koharu, a famous playwright/director who had contributed a great deal to the development of theatre as a tool to human development. KISARAGI had a rare talent of bringing inexperienced people from any given community together to create a unique theatrical performance. Her work with children, disabled, and ordinary people were very impressive and will always be remembered. (KISARAGI had passed away in December, 2000)

Although Setagaya Public Theatre was founded mainly to provide performing arts to Setagaya City, it is also pioneering in providing the community with educational programs where various lectures, seminars and workshops are given to the people in the community. I witnessed a lecture and workshops on TIE given by Tim Baker and Fiona Lesley (from the National Theatre of Wales). This was a way to make theatre accessible and familiar

นี้ เป็นเกียรติที่ยิ่งที่ ได้รับทุนมูลนิธิกระยะกลางของมูลนิธิญี่ปุ่นไปเก็บเกี่ยวประสบการณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมญี่ปุ่น ณ ประเทศนั้น ระหว่างวันที่ ๒๙ กันยายน ถึง ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ เป็นครั้งแรกในชีวิต ที่ดิฉันไปเรียนรู้ทุกแง่มุมเกี่ยวกับการละครในประเทศที่ดิฉันไม่เข้าใจภาษาของเขาเลย โดยที่โรงละครเซตางาย่า พับลิค (โดยคุณอิโรชิ ทาคาฮาจิ) รับผิดชอบดูแลให้ ดิฉันจึงได้รับความช่วยเหลือให้จัดทำหนดการต่าง ๆ ที่แสดงจะแน่นเอียดตามใจชอบ และหากไม่ได้คุณชิสุโกะ ยามาโมโต้ คอยช่วยเหลืออย่างมีน้ำใจดีเป็นที่สุด ดิฉันคงไม่สามารถบรรลุลูกภารกิจทั้งหลายอย่างได้แก่ การตระเวนดูละครถึง ๒๗ เรื่อง เข้าสัมมนาทางวิชาการ ๒ ครั้ง

และ ฝึกปฏิบัติการละครการศึกษาอีกครั้งหนึ่ง แถมยังต้องตามไปสัมภาษณ์นักแสดง และนักการละครอีกมากกว่า ๑๐ คน นี่ยังไม่พูดถึง การเข้าชมพิพิธภัณฑ์ และการเดินทางไปโอริซึมาในเวลานอนสั้น ที่ต้องทำในช่วง ๖๐ วันนั้นได้เลย ประสบการณ์เหล่านั้นช่างมากมายเสียจนดิฉันต้องใช้เวลาหลายเดือนในการศึกษาข้อมูลที่ได้มาเพื่อเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อนำมาเขียนบทความชิ้นนี้หลังกลับมาเมืองไทย สิ่งที่ดีฉันทำที่ญี่ปุ่น อาจแบ่งได้เป็น ๓ ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการศึกษา

ในฐานะที่เป็นนักการศึกษา ความตั้งใจสูงสุดของดิฉัน คือการได้ไปศึกษาเรื่องของการละครในประเทศญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยทามางาว่าเป็นผู้กรุณาที่จะปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเรื่องการละครให้แก่คนหนุ่มสาวพร้อม ๆ กับที่ใช้ละครเป็นสื่อการสอนสำหรับการศึกษาระดับ ทั้งศ.ม. ชาร์ คาตะ และศ.ชิซาโอะ คาไซ ต่างก็จัดการอบรมในเรื่องละครเพื่อการศึกษาทั้งแก่ศิลปิน และครูทุกระดับ แม้ว่าญี่ปุ่นจะมีประวัติละครสำหรับเด็กมายาวนาน (ตั้งแต่ค.ศ.๑๕๐๐) ทั้งแนวคิดในเรื่องเดียวกันนี้จะเข้ามาในญี่ปุ่นโดยชาวตะวันตกตั้งแต่ทศวรรษ ๑๙๘๐ หากก็ยังไม่มีการเรียนการสอนการละครอย่างเป็นทางการในโรงเรียนเลย ความคิดที่จะใช้ละครเป็นสื่อสร้างสรรค์เพื่อช่วยสอน หรือเป็นวิชาที่ได้รับการบรรจุไว้ในหลักสูตรอย่างเป็นทางการก็ยังไม่เกิดขึ้น หลังจากความล่มสลายของเศรษฐกิจฟองสบู่ มีการนำเรื่องของการพัฒนากลับมาทบทวนใหม่ เพื่อหันมาใส่ใจเรื่องการพัฒนามนุษย์ให้มากขึ้น ดังนั้น แผนปฏิรูปการศึกษาที่กำลังจะออกมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ น่าจะนำการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญไปสู่ชั้นเรียน ดิฉันยังได้พบกับโคฮารุ คิซารากิ นักเขียนบทละครและผู้กำกับละครที่มีชื่อเสียงคนหนึ่งที่มีส่วนผลักดันอย่างมากให้มีการพัฒนาละครเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ คิซารากิมีความสามารถอันหาได้ยากในบุคคลอื่นในการนำคนที่ยังต้องประสบการณ์มาทำละครร่วมกัน การที่เธอได้ทำงานกับเด็ก ๆ คนพิการ และคนธรรมดาสามัญเป็นสิ่งที่ประทับใจมาก และจะยังคงเป็นที่จดจำรำลึกถึงต่อไป (คิซารากิพิงเสียชีวิตไปเมื่อเดือน ธันวาคม ๒๕๔๓)

ถึงแม้ว่าโรงละครเซตางาย่า พับลิคจะมีไว้เพื่อผลิตศิลปการแสดงให้แก่ชาวเมืองเซตางาย่า หากโรงละครแห่งนี้ยังเป็นผู้บุกเบิกทางด้านการศึกษาให้กับชุมชนซึ่งได้แก่ การจัดการบรรยาย สัมมนา และฝึกปฏิบัติการทางการละคร ดิฉันได้เข้าฟังการบรรยายและฝึกปฏิบัติการของ Tim Baker และ Fiona Lesley (จากโรงละครแห่งชาติเวลส์) นี่เป็นหนทางหนึ่งที่โรงละครจะคืนภาษีให้กับชุมชนด้วยการทำให้ละครเข้าไปหาชุมชน และทำให้ชุมชนคุ้นเคยกับมัน

นอกจากนี้แล้ว ดิฉันยังได้ชมละครอีก ๔ เรื่อง (ซึ่งคิดว่าเหมาะกับผู้

to the general public who has funded the theatre with their tax money.

In addition, I have seen 9 theatre productions (considered appropriate for both children and adults) which were produced by the following theatre groups:

1.1 *The Opera Theatre Konnyakuza*, founded in 1971, with an aim to create new operas sung in Japanese, have invented "Konnyaku Exercise" in their style of singing in order to make opera singing accessible to the general public in Japan. Their touring production of *Teto the Robot* for 1,000 elementary school children at Meguro Public Hall was a good example of a Konnyakuza's production, where the large-scale style of a grand opera was replaced with a small-scale style of production, using only a piano and a small number of singers. This mobility enables them to give performances to the public all over Japan and recently the production has also toured throughout Asia including Thailand. It is customary for Japanese public schools to engage their students, at least once a year, to a theatrical performance. This practice has been an important support to the survival of hundreds of the children's theatre troupes all over Japan. A survey by the Japan Children and Youth Theatre Association in 1998 has shown 24,168 performances for an audience of 2 million children.

1.2 *Puk Puppet Theatre*, founded in 1929, the most well-known and the oldest modern puppet theatre in Japan, aims to develop puppet theatre that contributes peace and happiness to all people, young and old, employing various techniques of presentation such as hand puppets, marionettes, and body puppets. Their revival production of *L'Oiseau Bleu* (originated in 1957) performed at Tokyo's Children Museum still proves their sincere presentational style that reaches all the people. Having a small theatre building of their own since 1971 has been a great advantage to their operations. To have witnessed two other productions, *Lotta and Zero*, at the Puk Pupa Teatro, which is their own theatre house is to witness a rare phenomenon of an existing puppet troupe in today's world.

1.3 *Kawasemi-Za*, founded by YAMAMOTO Yoshiya in 1982, specializing in manipulating marionette puppets with sophisticated technique. In his productions of *Dreams in a Toy Box*, *Mahoroba*, *Yukige-A Snow Woman*, fairies, animals, plants, water and clouds, spirits and imaginary creatures from Japanese legend or folktales appeared without words to elevate the audience's imagination to a poetic world. The troupe has been invited to perform at international puppet festivals in many countries and received "The Best Quality of the Artist Animation Award" in 1996 in Hungary.

1.4 *Yukiza*, founded by YUKI Magosaburo during the Edo period (1603-1867), is a traditional marionette theatre with a history spanning some three and a half centuries, the company is registered as intangible cultural assets of Tokyo City. Using a uniquely Japanese technique of a manipulation board called Teita, the puppeteers have been giving performances both in the traditional Gidayu-bushi and Joruri (ballade drama) style as well as modern style. A comic folk drama I saw performed by the traditional style, projected a realistic image of the rural life.

After witnessing one of its classical repertoires with the Joruri narrative chanting, I was aware of their eclecticism in other theatrical styles, which they have drawn from many modern Japanese and translated Western plays. This awareness has prompted me to realize the depth

ชมทั้งเด็ก และผู้ใหญ่) ผลิตโดยคณะละครต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑.๑ คณะละครโอเปร่าคอนยะคุสะ ก่อตั้งในปีพ.ศ. ๒๕๑๔ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างสรรค์ผลงานละครโอเปร่าใหม่ ๆ ที่ร้องเป็นภาษาญี่ปุ่น ได้คิดทำกายบริหารแบบคอนยะคุ เพื่ออบอุ่นร่างกายก่อนการร้องเพลง และทำให้การร้องเพลงโอเปร่าเข้าถึงคนญี่ปุ่นโดยทั่วไปให้ได้ การแสดงสัญจรเรื่อง เตโต หุ่นยนต์ทำขนมปัง สำหรับนักเรียนประถม ๑๐๐๐ คน ที่จัดขึ้นที่หอประชุมเมงุโระ พิบล็ค เป็นตัวอย่างที่ดีของการแสดงของพวกเขา เพราะเหตุที่คณะสามารถแทนที่การแสดงใหญ่ ๆ ด้วยการแสดงที่มีขนาดย่อมกว่า ด้วยเปียโนเพียงหลังเดียว กับนักร้องไม่กี่คน คณะได้ตระเวนแสดงให้คนดูทั่วประเทศ และเมื่อไม่นานมานี้ คณะได้ออกเอเชียสัญจรมาแสดงที่ประเทศไทยด้วย ในโรงเรียนญี่ปุ่น ถือเป็นธรรมเนียมที่จะจัดให้นักเรียนชมการแสดงละครอย่างน้อยปีละครั้ง จึงนับเป็นการสนับสนุนทางหนึ่ง ที่โรงเรียนช่วยให้คณะละครเด็กที่มีอยู่เป็นร้อย ๆ คณะทั่วประเทศอยู่รอด จากการสำรวจของสมาคมละครเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทยในปีพ.ศ. ๒๕๔๑ พบว่า มีการแสดงละครถึง ๒๔,๑๖๘ รอบ ให้แก่เด็กจำนวน ๒ ล้านคนที่เที่ยว

๑.๒ คณะละครหุ่นปัก ก่อตั้งเมื่อพ.ศ. ๒๔๗๒ เป็นคณะละครหุ่นสมัยใหม่ที่มีชื่อเสียง และเก่าแก่ที่สุดในประเทศญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างสรรค์

ละครหุ่นเพื่อสันติภาพและความสุขของคนทุกเพศ ทุกวัย โดยใช้เทคนิคหลาย ๆ อย่างในการนำเสนอ เช่น หุ่นมือ หุ่นชัก และหุ่นเชิด ละครหุ่นเรื่อง *L'Oiseau Bleu* (ผลงานตั้งแต่ปี ๒๕๐๐) ที่แสดง ณ พิพิธภัณฑ์เด็กโตเกียวยังพิสูจน์ให้เห็นว่าการนำเสนออย่างซื่อใสจริงใจทำให้ละครหุ่นของพวกเขาเข้าถึงผู้ชมทุกคน การที่มีโรงละครเล็ก ๆ ของคณะเองตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ เป็นประโยชน์แก่การทำงานของพวกเขายังยิ่ง เมื่อได้ชมผลงานอีกสองเรื่อง คือ *Lotta* และ *Zero* ที่โรงละครปัก ปูป่า เตอาโตร ซึ่งเป็นโรงละครของคณะเอง การดำรงอยู่ของคณะละครหุ่นในลักษณะเช่นนี้เป็นสิ่งที่หาพบได้ยากในโลกปัจจุบัน

๑.๓ คณะละครคาวาเซมิสะ ก่อตั้งขึ้นในปีพ.ศ. ๒๕๒๕ โดยโยชิยะยามาโมโตะ เชี่ยวชาญด้านการชักเชิดหุ่นด้วยเทคนิคอันละเอียดอ่อน ละครหุ่นเรื่อง *Dreams in a Toy Box*, *Mahoroba*, *Yukige-A Snow Woman* บรรดา นางฟ้า สัตว์ พิษ น้า ก้อนเมฆ ภูตผี และสัตว์ประหลาดต่างๆ จากตำนาน หรือนิทานพื้นบ้านญี่ปุ่น ที่ปรากฏตัวบนเวทีโดยปราศจากบทพูด ทำให้ผู้ชมสร้างจินตนาการสู่โลกอันสุนทร คณะนี้ได้รับเชิญไปแสดงในเทศกาลละครหุ่นนานาชาติมาแล้วหลายประเทศ ทั้งยังได้รับรางวัล The Best Quality of the Artist Animation Award จากประเทศ ฮังการี เมื่อปี ๒๕๓๓ อีกด้วย

๑.๔ คณะละครหุ่นยูคิสะ ก่อตั้งโดยยูคิ มางซาบุโร่ ในสมัยเอโดะ (พ.ศ.๒๑๖๔-๒๕๐๐) เป็นคณะละครหุ่นชักแบบประเพณีที่มีประวัติยาวนานถึงสามศตวรรษครั้ง ได้รับการลงทะเบียนเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมแห่งชาติภายใต้ชื่อการใช้เทคนิคการชักหุ่นแบบญี่ปุ่นโดยใช้แผ่นไม้ที่มีชื่อเรียกว่า เทอิตะ นักชักหุ่นสามารถแสดง ได้ทั้งแบบประเพณีที่เรียกว่า กิดายู บุชิ และแบบละครคากลอนที่เรียกว่า โจริวทริ ไม่เว้นแม้ละครหุ่นแบบสมัยใหม่ แม้จะเป็นละครตลกแบบชาว

of the development of this theatre group as a contemporary counterpart to both the classical Japanese theatre world as well as the modern theatre world. This achievement of balancing the old and the new is indeed very unique, and still yet to be developed in Thailand.

1.5 Shiki, founded in 1953, is a good example of a consequence from the Shingeki movement for its very active role in producing western plays. Although it started out by producing serious western dramas such as those of Anouilh, Giraudoux, Molière, Shakespeare, and Chekhov, the company has entered the world of musicals such as *Cats*, *The Phantom of the Opera*, and *Les Misérables* since 1972 up to the present. The recent production of *The Lion King*, done in Japanese, was similar in all aspects to the production in New York. Nevertheless, Shiki also produced its own original musical, like *All is A Dream*, telling a story of a girl whose life was taken by mistake, and therefore must fight in every way to return to the living world. It is certainly not an exaggeration to say that there is nothing in the western theatre tradition that the Japanese can not accomplish. Besides, Shiki's musical theatre has proved itself to be an enterprise suited to the taste and demand of today's mass.

2. Cultural Aspect

Apart from the aforementioned educational and theatrical activities, I ventured further to give myself a wider experience with both the traditional and contemporary theatre. Since autumn has been regarded as a season of arts and culture, visitors can easily participate in many arts festivals including a great number of theatre festivals throughout Japan. My summary of the theatrical experiences shall be considered as an overview of the present Japanese theatre scenes.

2.1 The Traditional Theatre

Although there were movements against traditional theatre while asserting western influence during the first half of the 20th century, traditional theatre of Japan prevails and is well-supported mainly by the government and private sectors in Japan today. To witness Japan's national treasures at many different venues, is to see the outcome of the long struggles through many challenges in Japanese cultural history. The well-organized events, well-produced productions, and well-preserved traditions signify how much the Japanese cherish their own national heritage. At the venues where I visited, foreigners could fully enjoy the performances by renting the "English Earphone-Guide" which provided comments and explanations relating to the plot, music, actors, and other features of the performance. This effort of having the pre-recorded commentary timed perfectly to the action on stage, plus the availability of the plot summary printed in English, demonstrates the thoughtful consideration the organizers have for the non-Japanese audience. The major venues for these events were National Theatre of Japan, National Noh Theatre, Kabuki-Za Theatre, and Nerima Cultural Center, featuring mainly traditional theatres such as Kabuki, Noh, Kyogen and Bunraku through out the year. During the time of my stay, there was not a day that something exciting about traditional theatre did not happen, i.e. there was the first performance of a particular Kabuki play ("Oguri Hangan Monogatari") in over 100 years, and there was a special Bunraku season where an Osaka

บ้านที่ดิฉันได้ชมเขาแสดงในแบบดั้งเดิมก็ให้ภาพชีวิตชนบทได้อย่างสมจริงสมจัง หลังจากที่ได้ชมละครคลาสสิกเรื่องหนึ่งที่แสดงในแบบโจริวทริ คือมีคนร้องพากย์ไปด้วยนั้น ดิฉันได้มีโอกาสพูดคุยกับหัวหน้าคณะ และได้พบรูปภาพผลงานในอดีตมากมายของพวกเขา ได้เห็นความน่าทึ่งที่เขาตั้งเอาสโตร์จากละครญี่ปุ่นสมัยใหม่ร่วมกับบทละครแปลของตะวันตกมาใช้ในการแสดง ทำให้ดิฉันมองเห็นความลุ่มลึกทางพัฒนาการของละครหุ่นคณะนี้ที่น่าเอาของเก่า กับของใหม่เข้ามาผสมผสานกันได้สนิท ความสำเร็จในการทำให้ของเก่ากับของใหม่ได้ดูลยภาพกันนั้นเป็นสิ่งที่พิเศษอย่างยิ่งที่ยังหาไม่พบในบ้านเรา

๑.๕ คณะชิชิ ก่อตั้งมาตั้งแต่ปี๒๔๘๖ เป็นตัวอย่างที่ดีอีกอันหนึ่งของผลพวงความเคลื่อนไหวในละครเวทีสมัยใหม่ที่เรียกว่า ชิงงิชิ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๐ เน้นการใช้เทคนิคการละครจากตะวันตกโดยปฏิเสธรองเงา ๆ อย่างคาบูกิ คณะชิชิมีบทบาทสำคัญในการผลิตละครแนวตะวันตก แม้ว่าละครที่พวกเขาทำในระบะแรกจะเป็นละครตะวันตกที่ค่อนข้างหนัก เช่นเรื่องของ Anouilh, Giradoux, Moliere, Shakespere และ Chekhov หากนับแต่ปี ๒๕๑๕ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน พวกเขาได้ทำละครเพลงออกมาหลายเรื่อง อาทิ *Cats*, *The Phantom of the Opera* และ *Les Miserables* เป็นต้น ละครเรื่อง *The Lion King* ในภาคภาษาญี่ปุ่นเหมือนันทุกประการกับเรื่องที่เล่นกันที่นิวยอร์ก อย่างไรก็ดี ชิชิก็ยังทำละครเพลงของตัวเองเรื่อง *All is A Dream* ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของเด็กสาวที่ถูกเอาไปผิดตัว เธอจึงต้องหาทางกลับมายังโลกที่เธอเคยอยู่ทุกวิถีทาง คงไม่เป็นการกล่าวเกินความจริงไปว่า ไม่มีอะไรในละครตะวันตกที่ญี่ปุ่นทำไม่ได้ และนอกจากนี้แล้ว ละครเพลงของคณะชิชิได้พิสูจน์ตัวเองว่าเป็นละครพาดิษฐ์ที่เข้ากับรสนิยมและความต้องการของมวลชนทุกวันนี้

2. ด้านวัฒนธรรม

นอกจากกิจกรรมด้านการศึกษาและการละครดังกล่าวแล้ว ดิฉันหาโอกาสที่จะเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กว้างไกลขึ้น โดยการชมละครทั้งที่เป็นละครในแบบประเพณี และละครร่วมสมัย และเนื่องจากดูไปไม่เว้นเป็นฤดูกาลของงานศิลปะและวัฒนธรรม แยกที่มาเยือนประเทศญี่ปุ่นจึงสามารถเข้าร่วมงานเทศกาลต่าง ๆ ทั่วประเทศญี่ปุ่นได้อย่างง่ายดาย ข้อสรุปของดิฉันเป็นภาพรวมของสถานการณ์ด้านการละครญี่ปุ่นในปัจจุบัน

๒.๑ ละครแบบประเพณี

แม้ว่าจะมีการเคลื่อนไหวต่อต้านละครแบบประเพณีเมื่อญี่ปุ่นรับเอาอิทธิพลละครตะวันตกเข้ามาในครั้งแรกของศตวรรษที่ ๒๐ ละครแบบประเพณีก็ยังคงได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากทั้งภาครัฐบาลและเอกชนจวบจนปัจจุบัน การที่ได้พบเห็นสมบัติทางวัฒนธรรมของญี่ปุ่นในสถานที่หลายแห่ง ทำให้ได้เห็นผลลัพธ์ของการต่อสู้อันยาวนานในประวัติศาสตร์วัฒนธรรมของประเทศญี่ปุ่นด้วย การจัดงานอย่างมีประสิทธิภาพ การผลิตงานอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนการอนุรักษ์ของเก่าไว้ อย่างดีเยี่ยมเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าญี่ปุ่นถนอมมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไว้ได้มากมายเพียงใด ตามโรงละครที่ดิฉันไปมานั้น ผู้ชมชาวต่างประเทศจะสนุกกับการชมละครได้ด้วยการเข้าหูฟังภาษาอังกฤษซึ่งจะให้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการแสดงเรื่องนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นเค้าโครงเรื่อง ดนตรี นักแสดง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความพยายามในการเตรียมสิ่งเหล่านี้ให้เหมาะสมกับเวลา และการแสดงบนเวที ประกอบกับเอกสารที่พิมพ์แจกเป็นภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่าผู้จัดมองเห็นความสำคัญของผู้ชมชาวต่างชาติ โรงละครใหญ่ ๆ เหล่านี้ได้แก่ โรงละครแห่งชาติ, โรงละครแห่งชาติโนห์, โรงละครคาบูกิ และ ศูนย์วัฒนธรรมเนริมา ซึ่งเสนอละครแบบประเพณี อันได้แก่ คาบูกิ, โนห์, เคียวเง็น และนุราคุ ตลอดจนที่บิ ในระหว่างที่ดิฉันพำนักอยู่นั้น ไม่มีวันใดเลยที่ไม่มีเหตุการณ์อันน่าตื่นเต้นเกี่ยวกับการละครเหล่านี้ ยกตัวอย่างเช่น การแสดงละครคาบูกิเรื่อง "โอริฮังงัง" ซึ่งเป็นคาบูกิเรื่องพิเศษเป็นครั้งแรกในรอบ ๑๐๐ ปี และขณะนั้นยังเป็นฤดูกาลแสดงละครหุ่นนุราคุ ของคณะนุราคุจากโอซาก้าที่สัญจรมาแสดงยังกรุงโตเกียว ละครคาบูกิดูเหมือนจะได้รับความนิยมจากคนดูทั้งชาวญี่ปุ่นและชาวต่าง

troupe toured to Tokyo. Among the many forms of traditional theatre, Kabuki seemed to be the most popular to both the Japanese and foreign visitors. Originally consisting of a series of short dances, the Kabuki repertoire now is huge and made up of both plays and dances, most of which date from the 17th and 18th centuries. It was not by chance that I had the opportunity to see the many styles of Kabuki plays but it was through the serious efforts put forth by all sectors of the Japanese society that Kabuki has survived and has somehow become another symbol for tourist attraction. While the National Theatre maintains a full-length-play presentation in a very sophisticated and stylish way, Kabuki-za Theatre (a private company) offers mixed programs featuring singing, dancing and short plays in a more entertaining way. While the popularity of the Noh theatre is declining, one can still expect to see free rehearsals at the National Noh Theatre at certain times and a full-length program of Noh performances can be expected almost every month. Thanks to the support of the government, the art of classical Noh theatre has become one of the world's most important theatrical heritages. As a traditional art from Osaka, Bunraku puppet theatre, considered to be the world's most sophisticated classical puppet theatre, has also held an important place in the world's theatre. The few existing Bunraku troupes occasionally tour to Nerima Cultural Center in Tokyo.

2.2 The Contemporary Theatre

To understand the contemporary theatre of Japan means knowing the history of the western style theatre in Japan and its influences on Japanese artists. At the beginning of the 20th century, due to the trend in becoming westernized, many young and amateurish theatre practitioners turned to translated western plays such as Shakespeare, Ibsen and Chekhov, starting the "anti-Kabuki" slogan, and this movement is known as the Shingeki (New Theatre). After 1920s, original Japanese in western-style plays were written, and new playwrights emerged. With heated political climate in 1960s, a new theatre movement emerged as post-Shingeki. Calling themselves Angura-engeki (Underground Theatre), the theatre practitioners adapted techniques from Noh and Kabuki while using the western theatre techniques as well. The Angura focussed on the current political or social issues. After the 1970s, a new wave of young theatre practitioners emerged. Although they used similar staging to the Angura, they were no longer interested in political issues, they were more interested in the day-to-day problems concerned with their personal problems such as love, sex, success in life, etc. Any dreams become possible on stage even comic book characters. Their main subjects are usually about alienation from the society.

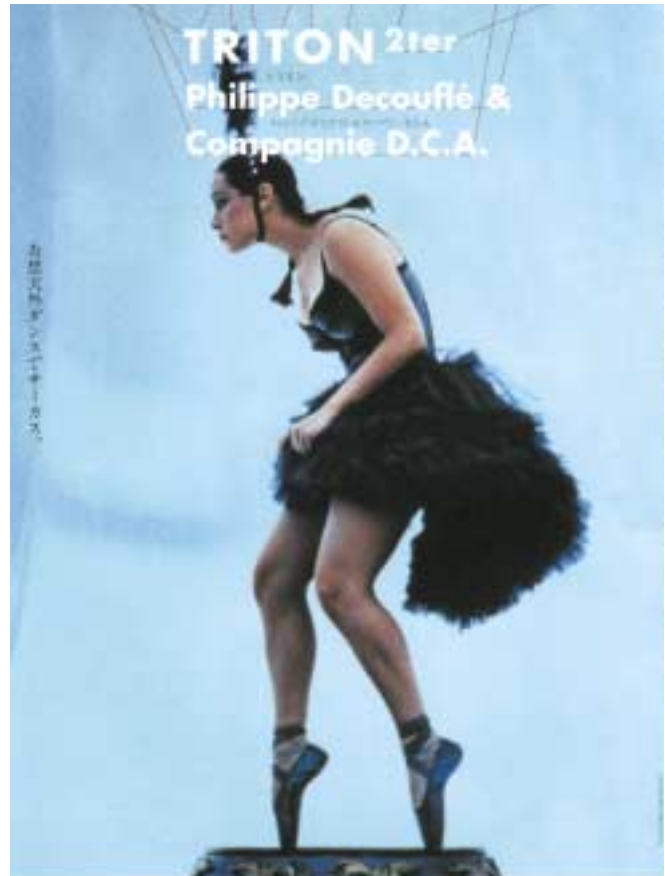
As a result of a deep-rooted classical theatre culture and the serious movements in contemporary theatre, Japan has become the center of all kinds of performing arts in Asia. A visitor will always have

14 a problem selecting a performance in Tokyo for there are hundred of JAPAN events going on at the same time every night at different places, from LETTER the major performance venues to the unconventional, underground venues. There are more than 2,800 public and commercial venues throughout Japan but most of these venues are for rental only and do

ชาติ แต่เดิมรายการแสดงเป็นการร่ายรำชุดสั้น ๆ แต่ปัจจุบันได้มีการบรรจุรายการทั้งรำและละครสมัยศตวรรษที่ ๑๗ และ ๑๘ เข้าไปให้ยิ่งใหญ่ขึ้น ไม่ใช่เรื่องบังเอิญสำหรับดินฟ้าที่ได้ชมละครคาบูกิหลายรูปแบบ แต่เป็นความพยายามร่วมกันอย่างหนักขององค์กรต่าง ๆ ในญี่ปุ่นที่ทำให้คาบูกิยังอยู่ได้ ทั้งยังกลายเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวอีกด้วย ในขณะที่โรงละครแห่งชาติเสนอละครคาบูกิเต็มรูปแบบที่ต้องใช้เวลาหลายชั่วโมง แต่การแสดงที่โรงละครคาบูกิจะจะเป็นรายการผสมผสานระหว่างการร้อง การร่ายรำ และละครสั้นที่ให้ความบันเทิงมากกว่า ส่วนความนิยมในละครโนห์นั้นกำลังลดลง เราอาจจะได้ชมการซ้อมละครโนห์ที่โรงละครแห่งชาติโนห์ ตามวัน เวลาที่เขากำหนด และการแสดงละครโนห์เต็มรูปแบบก็มีให้ชมทุกเดือน ต้องขอบคุณรัฐบาลญี่ปุ่นที่ทำให้ละครโนห์กลายเป็นมรดกทางละครชิ้นสำคัญที่สุดชิ้นหนึ่งของโลก ในขณะที่เป็นศิลปะเก่าแก่ของโอซาก้า ละครหุ่นนราซูกูกิจัดให้เป็นละครหุ่นชั้นสูงและคลาสสิกที่สุดในโลกที่ยังคงความสำคัญตลอดมาในโลกการละคร

๒.๒ ละครร่วมสมัย

การที่จะเข้าใจละครร่วมสมัยญี่ปุ่นหมายความว่าจะต้องรู้เรื่องราวความเป็นมาของละครตะวันตกในญี่ปุ่น ตลอดจนอิทธิพลของมันต่อศิลปินญี่ปุ่น ในช่วงต้นศตวรรษที่ ๒๐ เมื่อประเทศญี่ปุ่นเปิดประเทศรับอารยธรรมตะวันตก คนหนุ่มสาวและคนทำละครสมัครเล่นหันไปสนใจทำละครที่แปลจากบทละครของชาติตะวันตก เช่น Shakespeare, Ibsen และ Chekhov โดยเริ่มต้นจากสโลแกน "ต่อต้านคาบูกิ" และความเคลื่อนไหวดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในชื่อของ ชิงเงกิ (ละครใหม่) หลังจากทศวรรษที่ ๑๙๒๐ ก็เกิดบทละครญี่ปุ่นที่เขียนขึ้นในแบบละครตะวันตกมากขึ้น และเกิดพวกทำละครยุคหลังละครใหม่ท่ามกลางสถานการณ์การเมืองที่ร้อนระอุในช่วงทศวรรษที่ ๑๙๖๐ ที่เรียกตนเองว่า อังกูระ-เอ็งเงกิ (ละครใต้ดิน) พวกนี้จะดัดแปลงเทคนิคละครโนห์ และคาบูกิมาใช้ควบไปกับเทคนิคละครตะวันตก เสนอละครที่มุ่งเน้นประเด็นทางสังคมและการเมือง ต่อมาภายหลัง

not produce in their own right. Recently, an effort to involve the local government to commit to the arts has been developed, although the funding for artistic creation is still limited. However, there are some exceptional venues where the local governments have put an emphasis on making the arts an important aspect of the community development.

A good example of such effort would be Setagaya Public Theatre, opened in 1997, a non-profit theatre funded by the city of Setagaya, the second largest borough in central Tokyo with a population of 900,000. The theatre is a part of the Setagaya Arts Center which consists of an art center and 2 theatres. The Setagaya Arts Center receives a budget of about 1,100 million yen annually from Setagaya city, out of which 200 million yen are given to Setagaya Public theatre, who also collects funds from other public and business sectors. The Japan Foundation has been a strong supporter of this art center. The center has 2 performance spaces: "The Public Theatre" (600 seats) and "Theatre Tram" (250 seats), both of which were very beautifully designed with deep understanding for versatile theatre productions. I was particularly impressed with the cultural management of both the Setagaya City and the Art Center. This is a great example of how the local government returns the aesthetics to the community. The taxpayers are aware of how their money is being used, and have a voice in how it should be used. To have SATO Makoto as the first artistic director shows how much the local government wants their art to be of good quality. As a well-known playwright and theatre director for the past 40 years, SATO Makoto has always been active in the kind of theatre that is innovative and relevant to society. To have someone like him to run the theatre is an important investment. As a result of the financial as well as artistic support, Setagaya Public Theatre has become the center of the cultural life for the Setagaya city's residents. I would like to give some examples of events which I had attended, to demonstrate how much this art center has committed to producing good quality performing arts, both domestic and international productions as follows:

1. A contemporary theatre production of *The Farm Girl*, written and directed by NODA Hideki, explores the conflicting situations aroused by capitalism, human desires and disillusion of the city life.
2. An English-translated play, *Picasso at the Lapinagile*, written by Steve Martin, directed by Randall Arney, and acted by an ensemble of professional Japanese casts. A realistic western production for its visual designs and acting.
3. A French avant-garde, dance production, *Triton 2ter*, choreographed by Philippe Decoufle & Compagnie D.C.A. was a dynamic and enigmatic dance performance, inspired by circus techniques.
4. A contemporary dance, *Dolly*, led by a famous Japanese choreographer, OSHIMA Sakiko, demonstrated the high quality dance with a strong sense of individuality.

Another venue with strong conviction to the arts like Setagaya Public Theatre is Sai-No-Kuni Saitama Art Theatre, where famous professional directors and actors work hand in hand with amateurs. As a cultural center located outside Tokyo, it is an example of the new direction to the development of the cultural life in Japan. The internationally famous theatre director, NINAGAWA Yukio produces many

ทศวรรษที่ ๑๙๗๐ ก็เกิดคลื่นลูกใหม่เป็นพวกคนหนุ่มคนสาวในวงการละครญี่ปุ่น คนพวกนี้ไม่สนใจประเด็นการเมือง หากใส่ใจในเรื่องของชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนตัว เช่น เรื่องรักๆ ใคร่ๆ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ความสำเร็จในชีวิต เป็นต้น ความผันทั้งหลายถูกทำให้เป็นจริงบนเวทีละครได้ทั้งนั้น แม้แต่ตัวละครในหนังสือการ์ตูน พวกเขาต้องการทำละครที่แปลกแยกไปจากสังคมปกติ

จากการที่ละครคลาสสิกที่ยังรักลึกและการเกิดความเคลื่อนไหวอย่างจริงจังในวงการละครร่วมสมัยที่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง ญี่ปุ่นจึงกลายเป็นศูนย์กลางของศิลปะการแสดงของเอเชีย ผู้ชมละครมักจะมีปัญหาในการเลือกชมละครในโตเกียวเสมอ เนื่องจากจะมีการแสดงเป็นร้อยในเวลาเดียวกันทุกคืน แต่ต่างสถานที่ ไปจากโรงละครใหญ่ๆ จนถึงโรงเล็กๆ คือมีมากกว่า ๒,๕๐๐ แห่งทั่วประเทศ แต่ส่วนมากเป็นโรงละครให้เช่า ไม่ได้ผลิตละครเอง เมื่อเร็วๆ นี้มีการผลักดันให้รัฐบาลท้องถิ่นมองเห็นความสำคัญของศิลปะ แม้ว่างบประมาณในเรื่องนี้จะยังมีจำกัดก็ตาม อย่างไรก็ตาม ยังมีสถานที่บางแห่งที่เป็นข้อยกเว้นให้รัฐบาลท้องถิ่นใช้เป็นพื้นที่พัฒนาชุมชนโดยมุ่งเน้นงานด้านสุนทรียศาสตร์

ตัวอย่างที่ดีในเรื่องนี้ได้แก่โรงละครเซตางายา พับลิค ที่เปิดเมื่อปี ๒๕๔๐ เป็นโรงละครที่ไม่มีการค้ากำไรที่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยเมืองเซตางายาซึ่งเป็นเมืองใหญ่อันดับสองที่อยู่ในเขตนครโตเกียว ด้วยจำนวนประชากร ๙ แสนคน โรงละครแห่งนี้เป็นส่วนหนึ่งของศูนย์ศิลปะเซตางายาอันประกอบด้วยศูนย์ศิลปะหนึ่งแห่ง และโรงละครอีกสองโรง ศูนย์ศิลปะเซตางายาได้รับงบประมาณปีละราว ๑,๑๐๐ ล้านเยนจากเมืองเซตางายา ในจำนวนนี้งบประมาณจำนวน ๒๐๐ ล้านเยนถูกแบ่งมาให้โรงละครซึ่งก็รับบริจาคจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน มูลนิธิ ญี่ปุ่นเป็นผู้อุปถัมภ์รายใหญ่ของศูนย์ศิลปะแห่งนี้ ศูนย์ฯ ดังกล่าวมีพื้นที่สองส่วนที่ใช้สำหรับการแสดง คือ The Public Theatre จุได้ ๖๐๐ ที่นั่ง และ Theatre Tram จุได้ ๒๕๐ ที่นั่ง ทั้งสองโรงได้รับการออกแบบอย่างสวยงามมากด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งที่จะให้การแสดงหลาย ๆ รูปแบบสามารถใช้พื้นที่ได้อย่างเหมาะสมที่สุด ดิฉันรู้สึกประทับใจเป็นพิเศษต่อการจัดการทางวัฒนธรรมของทั้งเมืองเซตางายา และของศูนย์ศิลปะ นี่เป็นตัวอย่างที่ยอดเยี่ยมมากสำหรับการแสดงให้เห็นว่ารัฐบาลท้องถิ่นสามารถคืนสุนทรียศิลป์ให้แก่ชุมชนได้อย่างไร คนที่จ่ายภาษีเสียใจเสมอว่าเงินที่เขาจ่ายไปจะถูกนำไปทำอะไรบ้าง และก็มีปากมีเสียงที่จะเสนอแนะว่ามันควรถูกใช้ไปอย่างไรด้วย

การที่ได้มาโคโตะ ซาโตมาเป็นผู้กำกับศิลปะคนแรกก็แสดงให้เห็นว่ารัฐต้องการสร้างงานศิลปะที่มากด้วยคุณภาพเพียงใด ในฐานะที่เป็นนักเขียนบทละครและผู้กำกับละครที่มีชื่อเสียงมานานถึง ๔๐ ปี มาโคโตะ ซาโตทำงานละครรูปแบบใหม่ ๆ ที่เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับสังคมอย่างจริง ๆ จัง ๆ นับว่าเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่ได้ คนที่มีความสามารถอย่างเขามาดำเนินงานด้านการละคร เมื่อได้รับการสนับสนุนทั้งทางด้านการเงิน และศิลปะ โรงละครเซตางายา พับลิคจึงกลายเป็นศูนย์รวมของงานด้านวัฒนธรรมสำหรับชาวเมืองเซตางายา ดิฉันใคร่ขอยกตัวอย่างงานบางงานที่ดิฉันได้ชมมา เพื่อที่จะช่วยชี้ให้เห็นว่าศูนย์ศิลปะแห่งนี้ได้ผลิตงานศิลปะการแสดงคุณภาพดี ๆ ออกมาป้อนชุมชนทั้งในและต่างประเทศดังต่อไปนี้

๑. ละครร่วมสมัยเรื่อง *The Farm Girl* เขียนบทและกำกับโดย ฮิเดกิ โนดะ เสนอเรื่องราวความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากระบบนายทุน ตัดทอนของมนุษย์ และการปลดปล่อยตัวเองออกจากวิถีชีวิตชาวเมือง
๒. ละครที่ทำจากบทละครภาษาอังกฤษ เรื่อง *Picasso at the Lapinagile* ของ Steve Martin กำกับโดย Randall Arney แสดงโดยนักแสดงมืออาชีพชาวญี่ปุ่นเป็นละครตะวันตกแนวสมจริงทั้งการออกแบบด้านทัศนศิลป์และฝีมือการแสดง
๓. ระเบิดแนวเฟรนช์ อวองการ์ด *Triton 2ter* ออกแบบท่าเต้นโดย Philippe Decoufle & Compagnie D.C.A. ที่เต็มไปด้วยการเคลื่อนไหวที่หน้าอัศจรรย์ อันได้รับแรงบันดาลใจจากเทคนิคกายกรรม
๔. ระเบิดร่วมสมัย *Dolly* นำโดยนักออกแบบท่าเต้นผู้เลื่องชื่อชาวญี่ปุ่น ซากิโกะ โอชิม่า เป็นระเบิดที่เปี่ยมด้วยคุณภาพที่ให้ความรู้สึกแตกต่างไปจากระเบิดอื่นเป็นอย่างมาก

Shakespeare productions here, some of which are collaborations with The Royal Shakespeare Company. I had a chance to see his production of Modern Noh Play, written by MISHIMA Yukio. It was an artistically strong production with a full-house audience.

Another interesting venue in central Tokyo is Aoyama Theatre, where Tokyo International Festival of Performing Arts 2000 took place. Here, a variety of small-scaled theatre and dance productions were offered during October to December. Meanwhile, the New National Theatre also held an Asian Art Festival where an international symposium and a series of Kuo Pao Kun's plays were held. Kuo Pao Kun is a well-known Singaporean playwright and director, whose plays presented the cultural clashes of East and West, exploring human dilemmas in the present world. This festival presented 3 plays directed by Japanese, Indian and Indonesian directors. One particular thing that I noticed about these so-mentioned non-profit, art-oriented theatre productions was that they were mostly supported by The Japan Foundation.

Apart from the venues mentioned, visitors can always enjoy high quality commercial productions offered by many famous theatre companies. While Shiki Theatre offers Broadway-style musicals, Takarazuka Kagekidan offers large-scale musical revues based on famous western literature, and Sofia National Opera offers grand-scaled operas from the international touring companies. In addition to theatre and dance productions from other countries, the world famous Canadian touring company, Cirque Du Soleil, offers an annual human-circus performance in Tokyo, The Young Vic Theatre Company and the Royal Shakespeare Company also offer performances at Tokyo's Globe Theatre.

Like any big city in the west, Tokyo offers a variety of choices from classical theatre, to contemporary theatre, to commercial theatre, and pure entertainment. What makes Tokyo an outstanding place for performing artists depends on how both the local government and the general public cherish their classical or historical heritage along with other modern art forms. To experience the theatre scenes in Tokyo is to experience a culture of dynamism indeed.

3. Academic Aspect

I have attended the Asian Art Festival Symposium which was held at the New National Theatre. Playwrights, directors, and a critic from 7 Asian countries were invited to share their views about the roles of theatre in the midst of globalization. As a key-note speaker, Kao Pao Kun, while offering a new vision of Singapore as a new Renaissance city for theatre, stressed the values of theatre as a living art form and insisted that theatre artists should not succumb to the lure of materialism but strive for the genuine life force and intellectual power hidden in the art. For the survival of the art, many speakers affirmed the role of the government and the private sector as the key supporters to the artists (although the problem of censorship or control remained a dilemma).

Due to the limited writing space, I will give further details of the JAPAN symposium in the future edition of the Srinakarinwirod University's LETTER Fine Arts Faculty Journal. Lastly, I would like to express my deep appreciation to The Japan Foundation, especially Mr. KOMATSU Jun'etsu for giving me the opportunity to experience the beautiful Japan.

สถานที่อีกแห่งหนึ่งที่มีลักษณะส่งเสริมศิลปะอย่างจริงจังเช่นเดียวกับโรงละครเซตงายา ปับลิก ได้แก่ โรงละครชื่อ Sai-No-Kuni Saitama Art Theatre ซึ่งเป็นสถานที่ที่ผู้กำกับละครและนักแสดงละครมีอาชีพต่าง ๆ ทำงานร่วมกับมือสมัครเล่น ในฐานะที่เป็นศูนย์วัฒนธรรมที่ตั้งอยู่นอกกรุงโตเกียว โรงละครแห่งนี้จึงเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของทิศทางใหม่ของการพัฒนางานด้านวัฒนธรรมในประเทศญี่ปุ่น ผู้กำกับละครผู้มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ ยูกิโอะ นิ นางาวา ได้เสนอละครของเชคสเปียร์หลายเรื่อง ณ โรงละครแห่งนี้ บางเรื่องก็เป็นผลงานที่เกิดจากความร่วมมือกับ The Royal Shakespeare Company ดิฉันได้มีโอกาสชมละครเรื่อง Modern Noh Play ซึ่งเขียนโดย ยูกิโอะ มิซึมาที่เป็นละครที่ยอดเยี่ย่มากในด้านของศิลปะและมีผู้ชมไม่ให้เกิดการสนับสนุนแต่โรง

ยังมีโรงละครที่น่าสนใจอีกแห่งหนึ่งกลางกรุงโตเกียวชื่อ โรงละครอาโอยามา ซึ่งเป็นสถานที่จัดงานมหกรรมศิลปะการแสดงนานาชาติ ๒๐๐๐ จะหาการแสดงและระบำขนาดย่อมได้มากมายที่ระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม ในระยะเวลาเดียวกันนี้เองที่ New National Theatre ก็จัดงานมหกรรมศิลปะแห่งเอเชียซึ่งมีการจัดการประชุมนานาชาติ และเสนอละครของ Kuo Pao Kun Kuo Pao Kun เป็นชื่อนักเขียนบทละครและผู้กำกับที่มีชื่อเสียงระดับโลก เขาจะเป็นเรื่องของการปะทะกันระหว่างวัฒนธรรมตะวันออกกับตะวันตก และการเผชิญหน้าของมนุษย์ในโลกปัจจุบัน ในเทศกาลดังกล่าวจะได้ชมละคร ๓ เรื่อง จากผู้กำกับสามชาติ คือ ญี่ปุ่น อินเดีย และอินโดนีเซีย สิ่งหนึ่งที่ดิฉันสังเกตเห็นเป็นพิเศษก็คือละครส่วนใหญ่เหล่านี้ซึ่งมิใช่ละครพาณิชย์ แต่เป็นละครที่เสนองานอย่างเป็นศิลปะได้รับการสนับสนุนส่วนใหญ่จากมูลนิธิญี่ปุ่น

นอกจากสถานที่ดังได้กล่าวมาแล้ว ยังอาจหาละครได้ตามคณะละครชื่ออื่น ๆ อีกมากมาย คณะซิมิ เล่นละครเพลงแนวบรอดเวย์ คณะทาคะชิเกะ คณะซังดิง เสนอริ้วเพลงอันยิ่งใหญ่ที่คัดมาจากรวมกรรมตะวันตก และ Sofia National Opera เสนอโอเปร่าต่าง ๆ จากคณะโอเปร่าจากนานาชาติ แล้วยังมีคณะกายกรรมจากคานาดาซึ่งมีชื่อเสียงทั่วโลก ชื่อคณะ Cirque Du Soleil เปิดการแสดงประจำปีที่กรุงโตเกียว คณะ The Young Vic Theatre Company และ The Royal Shakespeare Company ก็เปิดการแสดงที่ Globe Theatre ในโตเกียวเช่นเดียวกัน

โตเกียวก็เหมือนกับเมืองใหญ่ทั่วไปในซีกโลกตะวันตกที่มีการแสดงหลากหลายให้เลือกตั้งแต่แบบคลาสสิก ไปจนถึงแบบร่วมสมัย แบบที่เป็นพาณิชย์ และที่เป็นความบันเทิงล้วนๆ สิ่งที่ทำให้โตเกียวเป็นที่ดึงดูดนักแสดงก็คือการที่รัฐและเอกชนร่วมกันถนอมรักษามรดกทางวัฒนธรรมควบคู่ไปกับศิลปะยุคใหม่ การได้ไปสัมผัสละครญี่ปุ่นหลายๆแนวที่โตเกียวเป็นการได้สัมผัสวัฒนธรรมแห่งพลวัตอย่างแท้จริง

๓. ด้านวิชาการ

ดิฉันได้ร่วมประชุมในมหกรรมศิลปะแห่งเอเชียซึ่งจัดขึ้นที่ The New National Theatre มีนักเขียนบทละคร ผู้กำกับละคร และนักวิจารณ์จาก ๗ ประเทศได้รับเชิญให้แบ่งปันความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของละครในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ Kao Pao Kun แซกคนสำคัญของงานได้เน้นให้ทุกคนตระหนักถึงคุณค่าของละครซึ่งเป็นศิลปะมีชีวิต และย้ำว่านักการละคร ไม่ควรตกอยู่ใต้อาณาของวัตถุนิยม แต่พึงนำเอาพลังชีวิต พลังปัญญาที่ซ่อนอยู่ในศิลปะอันบริสุทธิ์นี้ออกมาใช้ เขาพยายามจะเสนอมุมมองใหม่ของสิงคโปร์ในฐานะที่เป็นเมืองละครยุคฟื้นฟูแห่งใหม่ในเอเชีย และในประเด็นที่เกี่ยวกับความอยู่รอดของศิลปะนั้น ผู้อภิปรายหลายท่านก็ได้แสดงความเห็นด้วยต่อบทบาทของภาครัฐและเอกชนที่ต้องช่วยกันสนับสนุนศิลปะ (ถึงแม้ว่าการที่ได้รับการสนับสนุนนั้น ศิลปินก็ยังต้องเผชิญกับปัญหาเกี่ยวกับการควบคุมตรวจตราต่างๆ ก็ตาม)

เนื่องจากความจำกัดของเนื้อที่สำหรับบทความนี้ ดิฉันจะเล่าถึงรายละเอียดของการประชุมดังกล่าวข้างต้นในวารสารของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒต่อไป ท้ายที่สุดนี้ ดิฉันใคร่ขอขอบคุณมูลนิธิญี่ปุ่นเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณจูนเอ็ตสึ โคะมัตสึ ที่กรุณามอบโอกาสในการแลกเปลี่ยนของประเทศไทยในครั้งนี้แก่ดิฉัน

From December 2000 to February 2001 ตั้งแต่เดือน ธ.ค.2543 ถึง ก.พ. 2544

December, 2000

ธันวาคม 2543

Film Showing "Home of Acorns"

ภาพยนตร์เรื่อง "บ้านลูกโอ๊ก"

The Japan Cultural Center, Bangkok co-organised the film presentation of "Home of Acorns" with the Asian Executive Committee of the Film Home of Acorns, and the Embassy of Japan in Thailand. The show took place at the Main Hall of the Japan Cultural Center, Bangkok on 13th and 16th (twice) of December 2000. It was the world premiere of the film's Thai subtitled version. Mr. NAKAHASHI Makito, the producer of the film, attended the first show and gave a speech about the making of the film at the opening. Each show had an audience of approximately 200, among whom were the students invited from the schools for the deaf.

ศูนย์วัฒนธรรมญี่ปุ่น กรุงเทพฯ ร่วมกับ คณะกรรมการบริหารภาพยนตร์ชุดบ้านลูกโอ๊กประจำเอเชีย และ สถานทูตญี่ปุ่นประจำประเทศไทย จัดการฉายภาพยนตร์เรื่องบ้านลูกโอ๊ก ณ ห้องประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมญี่ปุ่น กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 13 และ 16 ธันวาคม 2543 ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาพยนตร์ระดับโลกพร้อมคำบรรยายภาษาไทย โดยได้รับเกียรติจากผู้อำนวยการสร้าง คุณนาคาฮาชิ มาคิตะ กล่าวสุนทรพจน์ในพิธีเปิดงาน ในการฉายแต่ละรอบมีผู้ชมประมาณ 200 คน ซึ่งผู้ชมบางส่วนได้รับเชิญมาจากโรงเรียนสำหรับเด็กหูหนวก

Home of Acorns is an animation film about a girl who cannot hear and has a mental disability from birth. Since its release in 1997 it has been shown more than 3000 times all over Japan on voluntary basis.

บ้านลูกโอ๊ก เป็นภาพยนตร์การ์ตูนเกี่ยวกับชีวิตของเด็กหญิงซึ่งพิการหูหนวกและปัญญาอ่อนตั้งแต่เกิด นับตั้งแต่เริ่มออกฉายในปี 2540 ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้ฉายซ้ำกว่า 3000 รอบ ในประเทศญี่ปุ่น

January, 2001

มกราคม 2544

The 4th Asian Cartoon Exhibition

นิทรรศการภาพการ์ตูนเอเชียครั้งที่ 4

"The 4th Asian Cartoon Exhibition" was on view in Thailand from 13 January-17 February, 2001 at the Art Gallery, Japan Cultural Center, Bangkok, and Naresuan University, Pisanulok .

มูลนิธิญี่ปุ่นกรุงเทพฯ ร่วมกับมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เสนองงานนิทรรศการภาพการ์ตูนแห่งเอเชีย ครั้งที่ 4 จัด ณ หอศิลป์ตฤณ เลอริ ศูนย์วัฒนธรรมญี่ปุ่น กรุงเทพฯ และมหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ตั้งแต่วันที่ 13 มกราคมถึง 17 กุมภาพันธ์ 2544

The Japan Foundation has put on a cartoon exhibition every year ever since 1990 to enhance the public recognition of Asian societies and cultures. The immense variety of cartoons has revealed the hidden or overlooked aspects of each society with its strong satire.

มูลนิธิญี่ปุ่นจัดนิทรรศการภาพการ์ตูนขึ้นทุกๆ ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มประเทศเอเชีย การใช้ชีวิตของผู้คนในกลุ่มประเทศเอเชีย หลายประเทศได้รับการถ่ายทอดผ่านนิตกวาดการ์ตูนระดับแนวหน้าของแต่ละประเทศ

This year each cartoonist depicted cartoons under the theme of "Asia in the 1990s in Cartoons", which we believe will help elucidate Asia of

นิทรรศการภาพการ์ตูนในปี นี้ เป็นการฉลองครบรอบ 10 ปี ของนิทรรศการดังกล่าว ซึ่งจัดในหัวข้อ เอเชียในทศวรรษที่ผ่านมา นิทรรศการจะแบ่งเป็นสองส่วน ส่วนแรกบรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมในช่วงที่ประเทศในเอเชียกำลังขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องยาวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533-2540 ส่วนนี้

the 1990s clearly. The exhibition has two parts. Part I displays works of social changes that the respective Asian nations went through during the long economic growth period from 1990 to 1997. Part II are works depicting societies after the outbreak of the Asian economic crisis, triggered in Thailand in the summer of 1997.

A total of 10 cartoonists from China, Korea, Japan, India, Indonesia, Myanmar, The Philippines, Malaysia and Thailand have personally flavored these stews of life and times in their respective countries for your enjoyment in hope that these 90 humorous and satirical cartoons contribute to a deeper understanding of Asia, in which we all coexist and stimulate new interest in the societies and cultures of Asia.

For the opening ceremony in Bangkok, Mr. Suluck Boonpan, a well-known cartoonist of the Thai-language newspaper "Matichon" gave a special cartoon-drawing workshop for teens and children in Thai-language.

สำหรับพิธีเปิดที่กรุงเทพฯ มีการบรรยายและสาธิตการวาดการ์ตูนสำหรับเยาวชนโดยคุณสุลักษณ์ บุนปาน นักวาดการ์ตูนจากหนังสือพิมพ์มติชน เมื่อวันที่ 13 มกราคม

สองจะเป็นผลงานที่เล่าถึงสภาพสังคมหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในภูมิภาคนี้ ซึ่งได้เกิดขึ้นที่ประเทศไทยในช่วงฤดูร้อนปี พ.ศ. 2540

นักวาดการ์ตูน 10 คน ซึ่งเป็นตัวแทนจากจีน เกาหลี ญี่ปุ่น อินเดีย อินโดนีเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และ ไทย ต่างก็แสดงแนวคิดที่มีต่อประเทศของตนผ่านผลงาน 90 ชิ้นที่สร้างทั้งอารมณ์ขันและชวนให้ลูกคิด โดยหวังว่าภาพการ์ตูนเหล่านี้จะช่วยสร้างเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศต่างๆ ในภูมิภาคซึ่งพวกเราอาศัยอยู่ร่วมกันนี้ และสร้างค่านิยมใหม่ๆ ในสังคมและวัฒนธรรมของเอเชีย

January, 2001

มกราคม 2544

Lecture & Demonstration By the Opera Theatre Konnyakuza

การบรรยายและสาธิต โดยคณะละครโอเปร่าคอนยะคุสะ

Preceding the premier opera performance of "Teto the Robot: An Opera", which was held in April 2001, the members of Opera Theatre Konnyakuza kindly conducted their special lecture & demonstration for theatre concerned people on 23 January 2001 at the Main Hall of the Japan Cultural Center, Bangkok.

They introduced their unique exercise entitled "Konnyaku Exercise", which is the most important practice for them to sing Japanese songs clearly as well as acting smoothly. Around 50 participants enjoyed the lecture & demonstration which were organized by the Japan Foundation, Bangkok.

ก่อนหน้าที่จะเปิดการแสดงละครโอเปร่าเรื่อง "เตโตหุ่นยนต์ ทำขนมปัง" เมื่อเดือนเมษายน 2544 สมาชิกบางคนของคณะละครโอเปร่าคอนยะคุสะได้จัดการบรรยายและสาธิตรอบพิเศษสำหรับผู้สนใจทั่วไป เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2544 ณ ห้องประชุมใหญ่ ศูนย์วัฒนธรรมญี่ปุ่น กรุงเทพฯ

พวกเขาได้แนะนำเทคนิค การบริหารร่างกายใน

แบบของตัวเอง เรียกว่า "การบริหารร่างกายแบบคอนยะคุ" ซึ่งมีส่วนสำคัญในการช่วยให้ร้องเพลงภาษาญี่ปุ่นได้อย่างมีพลัง ชัดเจน พร้อมกับการแสดงที่ลื่นไหล ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวประมาณ 50 คน ล้วนสนุกสนานกับการบรรยาย และสาธิตที่มูลนิธิญี่ปุ่น กรุงเทพฯ จัดขึ้นในครั้งนี้

know what is the difference between Western Opera and Japanese Opera in terms of singing method, acting method, and so both .

แตกต่างระหว่างโอเปราของ ชาวตะวันตกกับโอเปราของญี่ปุ่นในแง่ของวิธีการร้อง และแม้แต่วิธีการแสดงออกของตัวละคร

February, 2001

กุมภาพันธ์ 2544

The Wild, Wailing Sound of TSUGARU SHAMISEN

ท่วงทำนองไร้ขีดจำกัดของทซึงารุ ซามิเซง

Tsugaru Shamisen "KAZE" presented their wonderfully grand performance in Thailand on Monday 12 and Tuesday 13 February 2001 at the Bangkok Playhouse. The powerful sound of a total of 5 Shamisen players, who often played solo with perfect technique, captivated all audiences, on both days, throughout the performance. In this dynamic and exciting performance the audiences enjoyed the exquisite sound of Tsugaru Shamisen and its harmony with the singing, dancing and various traditional instruments, such as Shakuhachi solo by SUZUKI Koshi, Taiko or Japanese drum by ABE Noboru and folksong sung by KATAKURA Kyoko .

Shamisen is one of the traditional musical instruments in Japan. It is a three-stringed lute

WEEKEND THEATER

January

Jan, 5	Tora-san Goes Religious	107 mins
5 ม.ค.	โทะระซังหลงพีที่รัก	107 นาที
Jan, 12	The Rainbow Seeker	120 mins
12 ม.ค.	ชายผู้ไขว่คว้าสายรุ้ง	120 นาที
Jan, 19	Buddies	114 mins
19 ม.ค.	เพื่อนคู่หู	114 นาที
Jan, 26	Shall we dance?	136 mins
26 ม.ค.	มาเต้นรำกันดีกว่า	136 นาที

February

Feb, 2	Diary of Early Winter Shower	116 mins
2 ก.พ.	บันทึกฝนต้นหนาว	116 นาที
Feb, 9	Nodo-Jiman	112 mins
9 ก.พ.	โนะโตะยิมัง ประกวดร้องเพลงมือสมัครเล่น	112 นาที
Feb, 16	Give It All	120 mins
16 ก.พ.	มาพยายามกันเถอะ	120 นาที
Feb, 23	Ah, Spring	100 mins
23 ก.พ.	อ้อ.....ฤดูใบไม้ผลิ	100 นาที

ทซึงารุ ซามิเซง คณะ "คาเซะ" ได้เปิดการแสดงครั้งยิ่งใหญ่ของพวกเขาในประเทศไทยเมื่อวันที่ 12 และ 13 กุมภาพันธ์ 2543 ณ โรงละครกรุงเทพ

พลังแห่งเสียงและท่วงทำนองอันยากจะบรรยายของนักเล่นซามิเซงทั้งห้าคนจับใจผู้ฟังตลอดการแสดงที่เข้มข้นและน่าตื่นตา ประสานไปด้วย

played with a plectrum. It has no single set tuning, so the player can express his or her individuality freely in an improvisational manner similar to jazz.

Tsugaru Shamisen is a genre of traditional, Japanese folk music, which has developed in the Tsugaru region of what is now Aomori prefecture, northern part of the main Japanese island, Honshu.

Young people today take a global approach to music and are willing to listen to any music provided in the world; of course in Japan, too. This aggressive open attitude eventually leads them to the strongly emotional sound of Tsugaru Shamisen. Nowadays, many young Japanese are enthusiastically attracted to the wailing sound of Tsugaru Shamisen.

การร้อง การเต้น และเครื่องดนตรีที่เต็มไปด้วยชีวิตชีวา อีกน่านาชนิด อาทิ การแสดงเดี่ยวซามิเซะชิโดโยโคชิ ซุสูกิ แสดงไทโกะหรือกลองญี่ปุ่น โดโยโนโบรุ อาเมะ และการร้องเพลงพื้นบ้านโดยเดี่ยวโกะคาตาคูระ

ซามิเซ็ง เป็นเครื่องดนตรีโบราณของญี่ปุ่น มีลักษณะคล้ายพิณสามสาย เล่นโดยใช้แผ่นงาหรือกระดูก ตีให้เกิดเสียง ไม่มีการตั้งเสียง ดังนั้นผู้เล่นจึงสามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองได้

อย่างเต็มที่เช่นเดียวกับดนตรีแจ๊ส

ซังารุ ซามิเซ็ง เป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้านของญี่ปุ่นชนิดหนึ่งที่มีถิ่นกำเนิดในแถบซังารุ ปัจจุบันคือจังหวัดอาโอโมริ ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของเกาะฮอนชู ประเทศญี่ปุ่น

ความสนใจด้านดนตรีของ คนหนุ่มสาวสมัยนี้กว้างขึ้น ส่วนใหญ่สนใจดนตรีทุกชนิดที่มีอยู่ในโลก คนหนุ่มสาวที่ญี่ปุ่นก็เช่นกัน และความสนใจใคร่รู้ในเรื่องที่ทำให้พวกเขาค้นพบเสียงอันเต็มไปด้วยพลัง ของซามิเซ็ง ทุกวันนี้หลายต่อหลายคนคลั่งไคล้เสียงของซังารุ ซามิเซ็ง

February, 2001

กุมภาพันธ์ 2544

Story-Telling Hour : MIYAZAWA Kenji The Beloved Fantasy Novelist

The Japan Foundation, Bangkok co-organized the "Story-Telling Hour: MIYAZAWA Kenji" with the Miyazawa Kenji Society and Technology Promotion Association (Thailand - Japan) on 24 February 2001 at the Main Hall of the Japan Cultural Center, Bangkok.

MIYAZAWA Kenji (1896-1933) is known in Japan as one of the few writers who wrote many stories in which forests and animals, flowers and stones play a main role vis-a-vis human beings. He never became a professional writer, but remained an ordinary man who had wished his stories be read by all people, irrespective of nationality, religion and racial differences. Now his dream has come true. His works have been rendered into Western and Asian languages including Thai language.

ชั่วโมงนิทาน : เคนจิ มียาซาวะ นักเขียนเรื่องแฟนตาซีผู้เป็นที่รัก

มูลนิธิญี่ปุ่น กรุงเทพฯ ร่วมกับชมรมมียาซาวะ เคนจิ และสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) จัดกิจกรรมให้ชื่อว่า "ชั่วโมงนิทาน: เคนจิ มียาซาวะ" เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2544 ณ ห้องประชุมใหญ่ ศูนย์

Films for the Challenged : In Search of the Human Bonds

ภาพยนตร์ปลุกเร้ากำลังใจ : เพื่อความเกื้อกูลในหมู่มนุษยชาติ

Fri.1, Dec.	18:30	This is Noriko/1981	117 mins
ศุกร์ที่ 1 ธ.ค.	18:30	ความฝันของโนริโกะ (บรรยายไทย) 2524	117 นาที
Fri.8, Dec.	18:30	Roar of the Crowd/1990	103 mins
ศุกร์ที่ 8 ธ.ค.	18:30	เขารัวร่วมฝัน (บรรยายไทย) 2533	103 นาที
Wed.13, Dec.	18:00	Home of Acorns (guest and invitees only)/1997	110 mins
พุธที่ 13 ธ.ค.	18:00	บ้านลูกอ๊อก (รอบพิเศษสำหรับแขกรับเชิญ) 2540	110 นาที
Fri.15, Dec	18:30	Husty (Hello, Harness) English subtitles/1982	90 mins.
ศุกร์ที่ 15 ธ.ค.	18:30	ฮัสตี้ ผู้นำทาง (บรรยายไทย) 2525	90 นาที
Sat.16, Dec	15:00	Home of Acorns/1982	110 mins.
เสาร์ที่ 16 ธ.ค.	18:30	บ้านลูกอ๊อก (บรรยายไทย) 2540	110 นาที
Fri.22, Dec	18:30	A Scene at the Sea/1991	101 mins
ศุกร์ที่ 22 ธ.ค.	18:30	ทะเลแสนเงียบ (บรรยายไทย) 2534	101 นาที

This time we lead the audience of more than 100 people into Kenji's fantastic world through various activities, such as story reading, singing a song and a dramatized performance by the members of the Miyazawa Kenji Society, as well as through a film showing, an art exhibition and book selling. Quite a lot of parents and children enjoyed not only the stories but also the each word written by MIYAZAWA Kenji.

วัฒนธรรมญี่ปุ่น กรุงเทพฯ

เคนจิ มิยาซาวะ (ค.ศ.1896-1933) เป็นหนึ่งในนักเขียนจำนวนน้อยคนของญี่ปุ่นที่เขียนเรื่องให้บรรดาสิงสาราสัตว์ตัวน้อยใหญ่ ปาเขาลำเนาไพร และพืชพรรณไม้นานาชนิด มีชีวิตโลดแล่นไปกับมนุษย์ เขาไม่เคยเป็นนักเขียนอาชีพ แต่ใช้ชีวิตแบบสามัญชนที่หวังว่าผู้คนทั่วไปจะอ่านเรื่องของเขาโดยไม่เกี่ยงความแตกต่างของเชื้อชาติ สัญชาติ และศาสนา ผลงานของเขาได้รับการแปลเป็นภาษาตะวันตก และภาษาตะวันออก รวมทั้งภาษาไทย

ในครั้งนี้ เราได้นำผู้ชมกว่า 100 คนท่องเที่ยวในโลกแห่งจินตนาการของเคนจิ มิยาซาวะโดยการจัดกิจกรรมอันหลากหลาย ได้แก่ การเล่านิทาน การร้องเพลง การอ่านบทละครโดยสมาชิกของชมรมมิยาซาวะเคนจิ การฉายภาพยนตร์ นิทรรศการภาพประกอบนวนิยายของเคนจิ มิยาซาวะ และการจำหน่ายหนังสือที่แปลจากผลงานของนักเขียนท่านนี้ ทั้งคุณพ่อคุณแม่และเด็ก ๆ ต่างเพลิดเพลินสนุกสนานไปกับเรื่องราว และถ้อยคำระหว่างบรรทัดของนักเขียนเอกผู้นี้

Japanese Cinema Caravan December-January 2001

คาราวานภาพยนตร์ญี่ปุ่น ธันวาคม-มกราคม 2544

Date	School/Institution	No.of Audience (Prs.)
Dec 25,2000	Suksasongkuar Mae Hong Sorn ร.ร. คีทซาสงเคราะห์ แม่ฮ่องสอน	950
Dec 26,2000	Anubaan Mae Hong Sorn (Kindergarten 1-2) ร.ร. อนุบาลแม่ฮ่องสอน	90
	Anubaan Mae Hong Sorn (Grade 5) ร.ร. อนุบาลแม่ฮ่องสอน	155
Dec 26,2000	Hong Sorn Suksa (Grade 8-9) ร.ร. ห้างสอนศึกษา	300
Dec 27,2000	Mae Sariang Boripat Suksa (Grade 10-12) ร.ร. แม่สะเรียงบริพัตรศึกษา	350
Jan 23,2001	Thesabal Chumchon Vimom Vidhaya School ร.ร. เทศบาลชุมชนวิมลวิทยา	320
Jan 24,2001	Tras Trakam Khun School (Grade 9-10) ร.ร. ตราษตระการคุณ	200
	Tras Trakam Khun School (Grade 10) ร.ร. ตราษตระการคุณ	680
	Tras Trakam Khun School (Grade 11) ร.ร. ตราษตระการคุณ	
	Tras Trakam Khun School (Grade 12) ร.ร. ตราษตระการคุณ	
Jan 25,2001	Khao Noi Vidhaya School ร.ร. เขาน้อยวิทยาาคม	
	All school including teachers staffs	120

Total Viewers 3,165

During past April 2001, the Japan Foundation's Library had been under improvement and renovations of

Improved Library & Services การพัฒนาและปรับปรุงบริการของห้องสมุด

its facilities and services. Annual thorough checking of books and audio-visual items in the Library had been made and completed, and new provision of facilities made. Details are as follows:

1) Installation of preventive devices against shopliftings : A electronic-controlled remote sensor is installed at the front entrance of the Library. After the Library users complete their primary prerequisites of signing-in their names and lodging their personal belongings at the provided lockers, they are required to enter the Library through the designated entrance only.

Members of the Library who borrow books or audio-visual items are requested to bring the wanted items to the Library personnel, for erasing of the protective codes therefrom.

In spite of failure to comply with this rule, the borrowed items are taken through the Library's door, then the remote sensor shall stir the warning sounds, thereby remind the borrowers to bring those wanted items to the Library personnel once more for checking if required procedures have been responded correctly.

2) New furniture and other facilities have been added into the Library : new items such as shelves for video-tapes, for new books and for children's books have been provided to allow more convenience to users.

It is hoped that the improvement and redecoration mentioned above may provide better facilities and meet the desire of all users

When Library users have comments or suggestions to offer, we are pleased to accept them, and you are invited to drop your suggestions or comments into the box provided in front of the Library, or hand over to the Library personnel, or else you can send them via our e-mail address at info@jfbkk.or.th Thank You.

Check out The Japan Foundation Bangkok, Web Site

The Japan Foundation was established in 1972 to promote international cultural exchange between Japan and other countries. The Japan Foundation, Bangkok is one of the twenty overseas field offices of The Japan Foundation, and it has three parts, **JCC** : The Japan Cultural Center, **BLC** : Bangkok Language Center (for Japanese Language instruction), and the **Library Service**.

ในเดือนเมษายน 2544 ที่ผ่านมาห้องสมุดได้ปิดบริการเพื่อดำเนินการสำรวจหนังสือ และสื่อต่างๆ ของห้องสมุดเป็นเวลา 1

เดือน ขณะเดียวกันห้องสมุดได้มีการปรับปรุงบริการต่างๆ ในโอกาสเดียวกันนี้ไปพร้อมๆ กันด้วย โดยมีรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ห้องสมุดได้มีการติดตั้งระบบป้องกันการขโมยหนังสือและวัสดุของห้องสมุด โดยได้ติดตั้งประตูตรวจจับที่บริเวณประตูหน้าของห้องสมุด ดังนั้น หลังจากลงทะเบียนเพื่อเข้าใช้บริการของห้องสมุด และเก็บสัมภาระต่างๆ ของท่านในตู้เก็บของที่ห้องสมุดจัดเตรียมไว้แล้ว ผู้ใช้บริการทุกท่านต้องเข้าใช้บริการโดยเดินผ่านเข้าออกในช่องประตูที่กำหนดไว้เท่านั้น

สำหรับผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิกของห้องสมุดทุกท่านที่ยืมหนังสือหรือวัสดุของห้องสมุด ต้องไม่ลืมที่จะให้เจ้าหน้าที่บปสัญญาณของหนังสือหลังการยืมหนังสือหรือสื่อต่างๆ ทุกครั้ง หากไม่ดำเนินการดังกล่าวแล้ว เมื่อผู้บริคนำหนังสือผ่านออกไปจากห้องสมุดก็จะมีเสียงสัญญาณเตือนดังขึ้น และผู้ยืมต้องนำหนังสือ และวัสดุนั้นกลับมาให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งว่า ได้ดำเนินการยืมออกไปอย่างถูกต้องหรือไม่

2. ห้องสมุดได้ทำการปรับปรุงและเพิ่มเติมเฟอร์นิเจอร์ใหม่เข้าห้องสมุด อาทิเช่น ชั้นวางวีดีโอเทป ชั้นแสดงหนังสือใหม่ และชั้นวางหนังสือเด็ก เป็นต้น เพื่อให้ผู้ใช้บริการมีความสะดวกมากขึ้น

ห้องสมุดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การพัฒนาและปรับปรุงการบริการต่างๆ ของห้องสมุดจะสร้างความพึงพอใจ และความสะดวกในการใช้บริการแก่ผู้ใช้บริการทุกท่าน และหากผู้ใช้บริการท่านใดมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงบริการของห้องสมุด ขอเชิญทุกท่านนำเสนอผ่านกล่องรับความคิดเห็นซึ่งตั้งอยู่ที่หน้าห้องสมุด หรือที่เจ้าหน้าที่ห้องสมุดโดยตรง หรือผ่านทาง E-mail ที่ info@jfbkk.or.th

Initiated by the International Federation of Library Associations and Institutions ; Regional Office for Asia and Oceania (IFLA ROAO), the Project, "Mobile Library Services for Sustainable Development" has been carried out since 1998 to study the possibility of using the mobile library concept in supporting sustainable development at the grassroots level. Support for this project came from the annual subvention provided by IFLA

MOBILE LIBRARY SERVICE IN INDOCHINA : A WORKSHOP 18-24 FEB 2001

By Dr. Pensri Guaysuwan

โครงการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ ในประเทศแถบอินโดจีน 18-24 กุมภาพันธ์ 2544

ดร.เพ็ญศรี กวีสวรรณ

Headquarters and IFLA Advancement of Librarianship Core Programme (ALP). Later, a pre-proposal was submitted to the Japan Foundation Asia Center (JFAC) in an attempt to further the study to cover the Indochina region. With generous support from the Japan Foundation under the Small Grant Program (FY 1999), our team was able to visit Cambodia and Lao P.D.R. in March, and Vietnam later in May, to make preliminary contact and to study the possibility of a future plan. The revised proposal was then submitted to the JFAC in May 2000.

The Project had reached an important stage when the JFAC approved financial support under the grant program for the period October 1, 2000 - March 31, 2001 to support the organization for a one week workshop "Mobile Library Services in Indochina" The workshop was carried out 18-24 February 2001 by the IFLA ROAO with the cooperation of the International Librarian and Information Specialist Group of the Thai Library Association (TLA ILIS), Mahasarakham University Library, and the National Library of Laos. Additional financial support from IFLA was provided through its Section on Regional Activities: Asia and Oceania, for the expenses of IFLA's resource persons.

The program consisted of a three-day study visit in Lao P.D.R. and Thailand, a one day seminar in Bangkok, and a final day (also in Bangkok) of group discussions to plan for the future. Participants were high-ranking library administrators and representatives from organizations supporting mobile library activities in Indochina.

The group of 16 workshop participants, which included 7 delegates from Indochinese countries, 4 members of the organizing Committee, one oversea resource person, two sec-

สหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุดโดยสำนักงานประจำภาคพื้นเอเชียและโอเชียเนีย (International Federation of Library Associations and Institutions; Regional Office for Asia and Oceania: IFLA ROAO) ได้ริเริ่มโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาตั้งแต่ปี 2541 ทั้งนี้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้แนวความคิดดังกล่าวต่อการพัฒนาชุมชนในระดับพื้นฐาน การสนับสนุนโครงการดังกล่าวนี้ได้รับความช่วยเหลือเบื้องต้นเป็นประจำทุกปีจากสหพันธ์ฯ ซึ่งต่อมาสำนักงานประจำภาคพื้นเอเชียและโอเชียเนียได้นำเสนอโครงการต่อมูลนิธิญี่ปุ่น ศูนย์เอเชีย เพื่อขยายการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะครอบคลุมโครงการดังกล่าวในภูมิภาคอินโดจีน ซึ่งมูลนิธิญี่ปุ่น ก็ได้ให้การอนุมัติทุนสนับสนุนโครงการขนาดเล็กประจำปีประมาณ 2542 แก่คณะทำงานเพื่อที่จะศึกษาและติดต่อกับประสานงานกับหน่วยงานต่างๆในประเทศแถบอินโดจีน อันได้แก่ กัมพูชา และ ลาว ในเดือนมีนาคม และ เวียดนามในเดือน พฤษภาคม 2543 ซึ่งต่อมา สหพันธ์ฯ ได้ปรับปรุงแผนงานและโครงการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับประเทศในภูมิภาคนี้เพื่อนำเสนอต่อมูลนิธิญี่ปุ่น ศูนย์เอเชียอีกครั้งในเดือน พฤษภาคม 2543 สำหรับการพิจารณาโครงการที่มีการดำเนินงานภายในกลางปีงบประมาณของญี่ปุ่น ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2543 ถึง 31 มี.ค. 2544.

หลังจากนั้น "โครงการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ในประเทศแถบอินโดจีน" ก็ได้รับการสนับสนุนภายใต้โครงการความช่วยเหลือแบบให้เปล่าของมูลนิธิญี่ปุ่น ศูนย์เอเชีย เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2543 โดยสหพันธ์

Mr. HOMMA Yutaka, Director of the Japan Foundation Bangkok, presented his welcome address. (Photographed by WATANABE Sachiko)

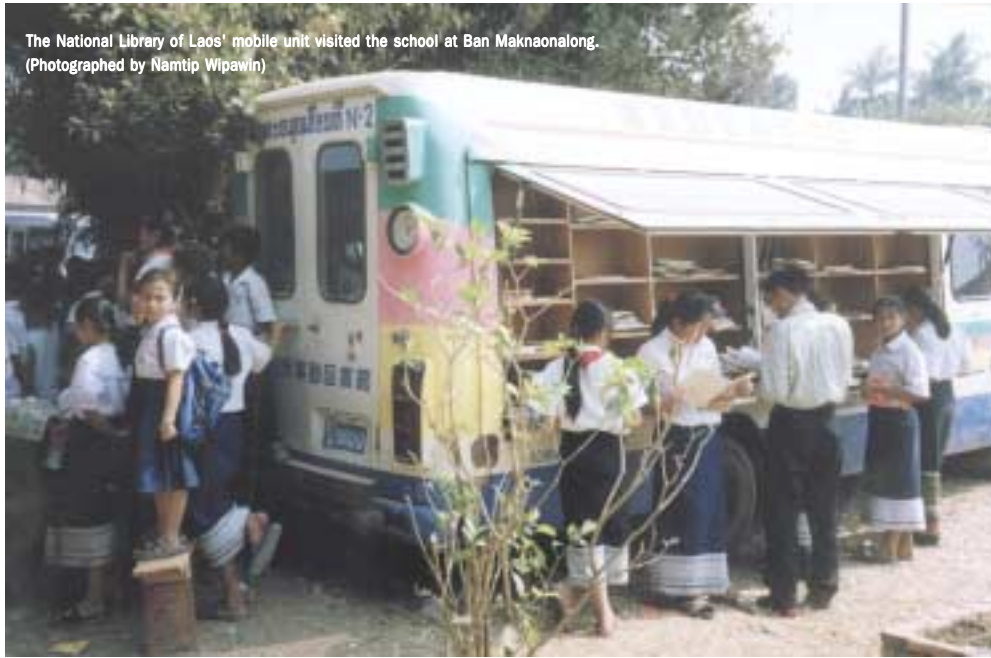
ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมและสถาบันห้องสมุด ประจำภาคพื้นเอเชียและโอเชียเนีย ร่วมกับ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ หอสมุดแห่งชาติสปป. ลาว จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการขึ้นในวันที่ 18-24 กุมภาพันธ์ 2544 โครงการสัมมนานี้มีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น 16 ท่าน ประกอบไปด้วย ผู้บริหารงานห้องสมุดระดับสูง และตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชนที่ให้การสนับสนุนการบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ในประเทศแถบอินโดจีน ซึ่งคณะทั้งหมดนี้ได้เริ่มต้นโครงการด้วยการเดินทางทัศนศึกษา-ดูงานบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ในประเทศสปป. ลาว และจังหวัดในภาคอีสานของไทยเป็นระยะเวลาทั้งสิ้น 3 วัน ตั้งแต่วันที่ 19-21 กุมภาพันธ์ 2544 โดยเดินทางข้ามเขตแดน ณ. จังหวัดหนองคาย และเข้าเยี่ยมชมโครงการห้องสมุดเคลื่อนที่ของสปป. ลาว ณ. บ้านหมากนาหวาล่อง และบ้านห้วยเสียง หลังจากนั้น ได้แวะค้างคืนที่นครเวียงจันทน์ ก่อนเดินทางกลับกรุงเทพฯซึ่งคณะผู้เข้าร่วม

retariat and two cameramen, set out from Bangkok by an overnight train. The destination was Lao P.D.R. where two mobile library activities were observed and assessed (Ban Maknaonalong and Ban Houaxiang). After an overnight stay in Vientiane, the group crossed the border back to Thailand and was joined by another group of 4 observers and one coordinator in Nongkhai. The trip back to Bangkok was by bus. The group stayed overnight at Mahasarakham after visiting the University Library's Mobile Services and the Sirindhorn Isan Information Center. The last day visit was for the Chalerm-rajkumari Public Library at Borabu District, Mahasarakham, and the National Library Branch at Nakhon Ratchasima (Chalerm-Prakiet Ro Kao). All libraries visited were observed and assessed by the participants.

The Seminar Program in Bangkok at the Prince Palace Hotel started early in the morning when Dr. Namtip Wipawin, the Project Director, as the MC invited Dr. Pensri Guaysuwan, Chair of the Organising Committee, to present the report. Mr. TAKANO Yoshio, the Japan Foundation representative, was then invited to deliver his address, followed by the address from the IFLA representative, Khuning Maemas Chavalit, who also opened the Seminar and presented her keynote speech. After a short break, Professor Thelma Tate of Rutgers University (U.S.A.), Chair of IFLA Roundtable of Mobile Libraries, introduced IFLA and its mobile library work in a global perspective. The program continued after lunch by the presentation of "Experiences from some Neighbor Countries" by Mrs. Datin Paduka Shahaneem from the Selangor Public Library (Malaysia), and Mrs. Arunwan Pimpapatanayothin and Mr. Sapon Sud-iad from the BMA Public Library (Thailand). The late afternoon sessions featured the NGOs that are involved with mobile library and related work in the region. The speakers included Mrs. Chanthasone Inthavong from the Association for Sending Picture Books to Lao Children (Japan), Mrs. WATANABE Sachiko from the Ohanashi Caravan Center (Japan), and Ms. KAMAKURA Sachiko from the Shanti Volunteer Association (Cambodia). The evening session was a reception with buffet dinner and some light entertainment. Mr. HOMMA Yutaka, Director of the Japan Foundation, Bangkok joined the party and presented his welcome address.

The last day of the workshop was for group discussions. Dr. Sujin Butdhisuwan as the MC invited Dr. Pensri Guaysuwan to summarize the study visit and introduce the topics for group discussion. These topics were collected from "Participation Forms" filled out by the participants before they came to the workshop. The list of "Focus Group Discussion Topics/Questions" prepared by Professor Thelma Tate, and "Some Draft Concepts on Strategic

The National Library of Laos' mobile unit visited the school at Ban Maknaonalong. (Photographed by Namtip Wipawin)

สัมมนา ยังได้มีโอกาสทัศนศึกษา-ดูงานห้องสมุดเพิ่มเติมในเขตจังหวัดมหาสารคามและนครราชสีมา อาทิเช่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสานลพบุรี, ห้องสมุดเฉลิมราชกุมารีอำเภอบรบือ และห้องสมุดประชาชนเฉลิมพระเกียรติฯ 9

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการให้บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ในประเทศไทยแถบอินโดจีน ได้จัดขึ้นหลังจากการทัศนศึกษา-ดูงาน ณ โรงแรมปรีnce พาเลซ กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 22-23 กุมภาพันธ์ 2544 โดยเริ่มต้นจาก ดร. นันทิพย์ วิภาวิน ได้กล่าวเชิญ ดร. เพ็ญศรี กัญสุวรรณ ในฐานะประธานคณะกรรมการดำเนินงาน กล่าวรายงานสรุปเกี่ยวกับความเป็นมาของโครงการ คุณ โยชิโอะ ทาคาโนะ รองผู้อำนวยการ มูลนิธิญี่ปุ่น กรุงเทพฯ ในฐานะตัวแทนหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนโครงการกล่าวต้อนรับคณะผู้เข้าร่วมสัมมนา และคุณหญิงแม่ณมาส ซวลิต ในฐานะตัวแทนของสหพันธ์ได้เป็นผู้กล่าวนำสู่การสัมมนา หลังจากนั้น ศจ. Thelma Tate แห่ง ม. Rutgers สหรัฐอเมริกา ได้บรรยายแนะนำเกี่ยวกับการทำงานของ IFLA และงานทางด้านห้องสมุดเคลื่อนที่ในมุมมองระดับโลก ตามด้วยการนำเสนอรายงานเกี่ยวกับ "ประสบการณ์ของงานห้องสมุดเคลื่อนที่จากประเทศเพื่อนบ้าน" โดยตัวแทนขององค์กรต่างๆที่เช่น Mrs. Datin Paduka Shahareem จากมาเลเซีย, คุณอรุณวรรณ พิมพ์พาพัฒนาโยธิน และคุณโสภณ สุดเอียด จากห้องสมุดประชาชน กรุงเทพฯ, และ "บทบาทขององค์กรเอกชน" โดยคุณจันทร์ อินทร์วงศ์ และ Mrs. Sachiko Watanabe จากญี่ปุ่น และ Ms. Sachiko Kamakura จากกัมพูชา หลังจากการประชุมเสร็จสิ้นลง ในตอนเย็นวันเดียวกันนั้นได้มีการจัดงานเลี้ยงต้อนรับคณะผู้เข้าร่วมสัมมนาตลอดจนแขกผู้มีเกียรติที่มาร่วมงานโดยมี คุณยุทาทะ ฮิมมะ รองผู้อำนวยการ มูลนิธิญี่ปุ่น กรุงเทพฯ กล่าวต้อนรับในงานเลี้ยงดังกล่าวด้วย.

ในวันสุดท้ายของการสัมมนาได้มีการแบ่งกลุ่มอภิปรายออกเป็น 5 กลุ่มโดยแบ่งตามประเทศและภาษาของผู้เข้าร่วม ซึ่งในการอภิปรายนี้ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ ได้เชิญ ดร. เพ็ญศรี กัญสุวรรณ กล่าวรายงานสรุปการเดินทางทัศนศึกษา-ดูงานของผู้เข้าร่วมในประเทศสปป.ลาวและภาคอีสานของไทยตลอด 3 วันที่ผ่านมา และแนะนำหัวข้อในการอภิปรายกลุ่มย่อยในครั้งนี้อย่างรวบรัดจากแบบสอบถามที่ผู้เข้าร่วมกรอกก่อนการเดินทางมาร่วมประชุม ตลอดจนได้มี

Planning for Mobile Library Services" by Khunying Maenmas Chavalit, were also distributed as guidelines for discussion. Participants were suggested to group themselves into five groups by country / language, and choose a topic to discuss. The results were then reported to the Seminar by each group representative and further discussed by all participants. Then 3 projects (training, translation, and strategic planning) were selected for further discussion by the 3 groups in the afternoon sessions. After the reports from the three groups, Dr. Pensri Guaysuwan then summarized the results of the workshop and re-affirmed the participants' commitments, she then declared the workshop sessions closed.

Participants and observers enjoyed the additional programs/papers brought in by fellow participants, resource persons, and observers. Two mobile library bus/van were brought to the hotel doorsteps for inspections. A few video presentations were shown during the breaks, so many additional papers and pamphlets were handed out, and there were also demonstrations of reading promotion/story telling technique .

This workshop provided very good chance for informal contacts. Many problems/projects were dis-

การนำเสนอหัวข้อเฉพาะในการอภิปรายของแต่ละกลุ่มซึ่งมาจากร่างแนวความคิดในการวางแผนเชิงกลยุทธ์สำหรับการบริหารงานห้องสมุดเคลื่อนที่จาก ศจ. Thelma Tate และ ศจ. คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต เป็นแนวทางในการอภิปรายในครั้งนี้ ในตอนท้ายได้มีการรายงานของแต่ละกลุ่ม และได้มีการแบ่งกลุ่มใหม่ขึ้นมาเพื่อที่จะพูดคุย หัวข้ออื่นๆที่น่าสนใจอาทิเช่น การอบรม, การแปล และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งหลังจากนั้น ดร. เพ็ญศรี ก้วยสุวรรณ ได้กล่าวสรุป

New design of Klongteuy caravan's mobile van. (Photographed by WATANABE Sachiko)

ประเด็นทั้งหมดและยืนยันการทำงานร่วมกันกับผู้เข้าร่วมสัมมนาต่อไป และกล่าวปิดการประชุมในเวลาต่อมา

cussed outside the formal sessions. We heard of some old problems which were solved and some new plans were made. In the final "Evaluation Form", most participants and observers expressed satisfaction of the workshop. At the conclusion, they agreed to bring back more ideas in order to develop future projects for their own countries and for the region. Many commitments were recorded and they will be followed up by the organiser as well as participants and parties concerned.

จากการประชุมในครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมและแขกผู้มีเกียรติได้รับความเพลิดเพลินจากรายการที่มีเพิ่มเติมขึ้น ไม่ว่าจะเป็นเอกสารที่ได้มีการแจกให้ผู้มาประชุมรถตุ้และรถบัสที่ดัดแปลงเป็นห้องสมุดเคลื่อนที่ จำนวน 2 คัน จากมูลนิธิศึกษาเอเชีย และศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ได้ถูกนำมาจัดแสดง ณ บริเวณลานจอดรถของโรงแรมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมและประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสแวะเยี่ยมชม รวมทั้ง ในระหว่างที่มีการพักรับประทานอาหารว่างทางคณะผู้ดำเนินงานได้มีการจัดฉายวีดิทัศน์เกี่ยวกับงานบริการห้องสมุดเคลื่อนที่และกิจกรรมอื่นๆ อันได้แก่ การสาธิตการส่งเสริมการอ่านและการเล่านิทานของหน่วยงานองค์กรพัฒนาเอกชนที่ดำเนินงานในประเทศแถบอินโดจีนในครั้งนี้ด้วย ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า การประชุมสัมมนาในครั้งนี้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ อันที่จะเปิดโอกาสอันดีในการติดต่อ-ประสานงาน และแลกเปลี่ยนความรู้-ประสบการณ์ของงานที่ทำร่วมกัน ซึ่งปัญหาต่างๆที่เคยสั่งสมในอดีตก็ได้รับการแก้ไขเป็นอย่างดี ตลอดจนได้เกิดแนวความคิดใหม่ๆขึ้นจากการประชุมครั้งนี้ด้วยเช่นกัน และผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกคนก็หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะนำเอาแนวความคิดเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาโครงการที่ดำเนินการในประเทศของตนต่อไป.

1. Concept of the Program

The "Echigo Tsumari Art Triennial 2000" is titled "Earthy Art Festival" covering a spacious ground of 760 sq.km. combining 6 municipalities within the Echigo Tsumari regions. This Art Festival was held for 53 days during last year from 20th July through 10th September, 2000.

This Art Festival is one implementation of the "Echigo

"Echigo-Terrestrial Art Festival 2000" for rural Areas'invigorator "เทศกาลศิลป์แห่งผืนดิน" เพื่อการกระตุ้นชนบท

Tsumari Art Necklace Project" based upon the promotional idea, the implementation of which might solve the problems of decreasing population and of recessive community strength, caused by the modernization in Japan.

Although the national policy that entailed the population centralization in big cities, combined with the negligence of agricultural toil landed, became one cause of the recessive community strength, this area is still capable of maintaining its extraordinary character. This is due to the maintenance of their nature-oriented life-style, which has been nurtured through ages of an agriculture-oriented way of life, and through the influence of nature's beautiful environment absorbed into their daily activities.

Surrounded by the voiced warnings on the crisis of the global environment, searches for new methods to live with nature are going on energetically at this moment all over the world. The perception that points out the necessity to review the time and space consuming nature of land movement while the soil is being utilized, is the most indispensable asset of this community now, and it should be the base or landmark upon which this project was conceived.

"Human beings are a part of nature" is designated as the main theme. The "Echigo Tsumari Art Necklace Project" used the natural environment of this rural area as its background. The 6 rural communities involved were assigned to planning and operating their own communities independently, while contributing to the mutual support for each other. Such projects for public utility purposes as the creation of public parks, or construction of building for public use, road construction and provision of road signs, are to be included according to the basic line of each community. Besides, these projects must be implemented through a farsighted vision with emphasis on, and awareness of, the impact on human emotions. These characters of the projects shall get impulsive responses from the community people and their participation. The outcomes of such projects shall be displayed at the Art Triennial Festival, which will be held every 3 years.

1. แนวคิด

"เอชิโกะ ซุมะอะริ Art Triennale 2000" เป็น "เทศกาลศิลป์แห่งผืนดิน" ที่ยิ่งใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ 760 ตารางกิโลเมตรในเขตชนบทของอำเภอ ต่าบอล และหมู่บ้าน 6 แห่งในเอชิโกะ ซุมะอะริ ซึ่งจัดขึ้นเป็นเวลา 53 วันตั้งแต่วันที่ 20 กรกฎาคม ถึง 10 กันยายนนี้ที่แล้ว

เทศกาลศิลป์เป็นหนึ่งใน "แนวคิดสร้อยศิลป์ เอชิโกะ ซุมะอะริ" อันเป็นแนวคิดเพื่อเป็นมาตรการส่งเสริมท้องถิ่นแถบนี้ที่มีปัญหาประชากร

เบาบาง และการถดถอยของพลังท้องถิ่น ท่ามกลางการพัฒนาสู่ยุคใหม่ของญี่ปุ่น

ถึงแม้ว่านโยบายรัฐจะทำให้เกิดการรวมตัวของประชากรในเมืองใหญ่ และการทอดทิ้งเกษตรกรรม ทำให้พลังแห่งท้องถิ่นเสื่อมถอย แต่ดินแดนแถบนี้ก็ยังสามารถสร้างไว้ซึ่งลักษณะพิเศษ คือ วิถีทางที่จะอยู่ร่วมกับธรรมชาติที่เพาะบ่มมาจากอาชีพเกษตรกรรม และความงดงามของภูมิทัศน์ของชีวิตประจำวันในชนบทที่เกิดขึ้น

ท่ามกลางเสียงเตือนเรื่องวิกฤตการณ์ของสภาพแวดล้อมท้องถิ่น ทั่วโลกกำลังค้นหาวិถีทางใหม่ที่จะอยู่ร่วมกับธรรมชาติเช่นในปัจจุบัน ความคิดที่ว่าน่าจะมีการทบทวนการใช้เวลาและพื้นที่อันได้มาจากผืนแผ่นดินนี้ แต่ละคือสมบัติอันประมาธค่ามิได้ของท้องถิ่น และควรที่จะใช้สิ่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นที่จะร่วมกันคิดกันต่อไป เป็นพื้นฐานของแนวคิดอันนี้

หัวข้อหลักถูกกำหนดไว้ว่า "มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ" "แนวคิดสร้อยศิลป์ เอชิโกะ ซุมะอะริ" จะใช้ธรรมชาติของชนบทนี้เป็นแบคกราวนด์ แล้วให้ อำเภอ ต่าบอล และหมู่บ้านทั้ง 6 แห่งวางแผนการจัดการเมืองกันอย่างอิสระ แต่ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมซึ่งกันและกัน โดยจะมีโครงการด้านสาธารณูปโภค เช่น สวนสาธารณะ สิ่งก่อสร้างเพื่อสาธารณประโยชน์ ถนน ฝาย เป็นต้น เลียบไปกับถนนสายหลักของท้องถิ่น และมีการดำเนินการอย่างมีวิสัยทัศน์ระยะยาว เน้นในเรื่องการกระทบอารมณ์ของมนุษย์ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นแรงกระตุ้นให้ชุมชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม แล้วนำผลงานเหล่านั้นมาเสนอกันในงาน Art Triennale อันเป็นการจัดงาน 3 ปีครั้ง

Ilya & Emilia Kabakov (Russia)

Five S culture on the Mountain Where the Rice Grown. Matsudai Town © S.ANZAI

2. The Artists

A special character of this rural community's development measures is its attractiveness that drew numerous participating artists. There are as many as 140 (some of them are architects by profession) from 32 countries. Why are so many artists involved and why should the participants be artists? The answer is:

A) "Artists can find out"

Through the past 20 years, it has been the artists' works showing their farsighted discoveries of various problems, be it religious problems, the north-south difference problem, or the problems concerning civilization and the present living conditions, such as sex problems, the changes of daily life conditions, the discovery of viruses, the state of multi-media era, the social network conditions as well as the global environmental deterioration. Artists' works show their ideas against such global standard deteriorating problems, by emphasizing the variety of human beings, the unique style of the terrestrial formatted movement by itself through time, the differences of life-style cultures, etc. Moreover, these artists have similarly deserted their white cubicle Art Galleries and created their site-specific works in the cities and urban communities, while the confrontation against the modern time civilization problems is going on. What are the discoveries of these artists, when they enter the rural areas?

B) "Artists collaborate with others"

The land where artists create and expose their art works belongs to other people. In order that their discoveries from moving around and learning new things can be materialistically applicable, they must be displayed with explanations thereof and be recognized by the community people. It is important that there are some resistances against them or if some different views on the same issue are considered to be important. At such place there will be disputes. Contradiction and disputes shall stimulate outspoken impulses among the local people of the community. Or, in another way, the knowledge gained by artists on the community shall link them towards the local materials, the methods of production traditional practices. That shall enable artists to create works with the local people. Numerous artists have been successful in opening their workshops and joining hands with the community, that have led to building a route reaching the public.

3. Let us have a look at some of the successes in this field:

1) The Shinano River, which is the source of water for JR Yamanote Line, is now dried up, its meandering waterway has turned into a straight line. Mr.ISOBE Yukihisa made efforts to bring it back to its good old day's state. Owners of 28 farmlands in the area had initially protested against this plan, but later they reached an understanding, and whole-heartedly exerted their supporting efforts. The sight of 700 yellow poles installed at every interval of 5 meters along the distance of 3.5 km had stunned everybody who had seen them. And looking at the fresh and green rice ears in the fields where these yellow poles stand, it has reminded the aged people of stories of bygone days when they used to angle up

2. ศิลปิน

ลักษณะพิเศษของมาตรการส่งเสริมท้องถิ่นนี้คือ การมีศิลปินเข้าร่วมงานมากมาย มีศิลปิน (บางส่วนเป็นสถาปนิก) เข้าร่วมถึง 140 คนจาก 32 ประเทศ ทำให้จึงต้องเป็นศิลปิน คำตอบก็คือ :

(ก) "ศิลปินจะค้นพบ"

20 ปีที่ผ่านมา ศิลปินได้มีผลงานเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ล้วนหน้า ไม่ว่าจะเป็นปัญหาศาสนา เชื้อชาติ ปัญหาเหนือใต้ ไปจนถึงปัญหาที่เกี่ยวกับอารยธรรมและความเป็นอยู่ในปัจจุบัน อย่าง ปัญหาเรื่องเพศ ความเปลี่ยนแปลงของชีวิต ความเป็นอยู่ ไวรัส ยุคมีลติมีเดีย สังคมแบบเครือข่าย ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลก ซึ่งศิลปินจะมีผลงานที่ต่อต้านกระแสที่เป็นมาตรฐานโลก

Marina Abramovic (Former Yugoslavia) Dream House
Matsuyama Town © S.ANZAI

(Global Standard) เหล่านี้ โดยให้ความสำคัญกับ ความหลากหลายของมนุษย์ เวลาที่เคลื่อนไปในแบบของตัวเองของผืนดิน ความแตกต่างของวัฒนธรรมการใช้ชีวิต เป็นต้น นอกจากนี้ เหล่าศิลปินยังได้พากันออกมาจากหอศิลป์ หรือแกลเลอรี ที่เป็นลูกบาศก์สีขาว (White Cube) ที่เหมือน ๆ กันหมด มาสร้างสรรค์ผลงานแบบ Sight Specific กันในเรื่อง ในชุมชน ท่ามกลางการเผชิญหน้ากับปัญหาของอารยธรรมปัจจุบันเช่นนั้น เหล่าศิลปินเมื่อเข้ามาในชนบท เขาจะค้นพบอะไร

(ข) "ศิลปินจะร่วมแรงร่วมใจกัน"

ที่ที่ศิลปินจะสร้างและจัดวางผลงานเป็นที่ดินของคนอื่น เพื่อที่ศิลปินจะทำให้สิ่งที่ตนเองได้ค้นพบ จากการได้เดิน ได้เรียนรู้เห็นเป็นจริงขึ้นมา จะต้องมีการอธิบาย และทำให้ผู้คนในชุมชนนั้นยอมรับ การเกิดการต่อต้านหรือความรู้สึกแปลกแยกก็เป็นสิ่งสำคัญ ณ ที่นั้นจะเกิดการถกเถียง การถกเถียง ชัดแย้งจะสร้างให้เกิดการเปิดปากของท้องถิ่น หรือว่าการเรียนรู้ของท้องถิ่นจะเชื่อมโยงไปสู่ วัตถุประสงค์ และชนบทธรรมเนียมการปฏิบัติของท้องถิ่น ทำให้สามารถสร้างผลงานร่วมกันได้ ศิลปินมากมายได้ร่วมปฏิบัติการและสร้างสรรค์ผลงานร่วมกันกับชุมชน เกิดเป็นวงจรสู่ความเป็นสาธารณะประโยชน์ขึ้น

3. ลองมาดูผลงานบางส่วนต่อไปนี้

1. แม่น้ำชินาโนะเป็นแหล่งน้ำของรถไฟสายยามาโนะเตะ ของบริษัทรถไฟ JR แต่ปัจจุบันนี้น้ำได้เหือดแห้ง นอกจากนั้นสายน้ำที่เคยคดเคี้ยวก็กลายเป็นเส้นตรง คุณยูคิฮิสะ อิโซเบะ พยายามที่จะเปลี่ยนสายน้ำนั้นให้กลับเป็นภาพครึ่งในอดีตอีกครั้ง เจ้าของเรือกสวนไร่ในท้องถิ่นนี้ 28 คนก็คัดค้านในตอนแรก แต่ภายหลังก็เข้าใจและเข้าร่วมอย่างเต็มกำลัง ภาพของเสาสีเหลือง 700 ต้นที่ปักทุก ๆ 5 เมตรตลอดระยะทาง 3.5 กิโลเมตรทำให้ผู้คนต้องตะลึง ในท่ามกลางรวงข้าวสีเขียวขจีที่มีเสาสีเหลืองปักอยู่ คนแก่ได้เล่าถึงความหลังครั้งที่เคยตกปลา ฟุระเอ็ง ๆ ได้ให้เด็ก ๆ และลูกหลานฟัง

2. ในที่ที่ประชากรเบาบาง บ้านร้างก็มีมาก คุณมารีนา อับราโมวิช จึงได้ใช้

tiny crucian carp from the fields, to tell their children and grandchildren.

2) In the area where population is decreasing, there are more deserted houses. Ms. Marina Abramovic (from former Yugoslavia) chose one of these houses and changed it into a guest house operated by the community. Guests take algae-mixed baths, choose colors of rooms, (red, yellow, light blue and purple), sleep on beds made for meditation purpose, and take notes of the dreams they have at the place in the "Dream Book" so that there will be further stories to tell to the later generations. Although the community's administration is supervised by its members, the opportunity that is opened for joint cooperation and for meeting new people, has stimulated the aged members of the community to become awakened with alertness.

Such happenings have occurred and been recognized at more than 100 places.

4. "Echigo Tsumari Art Triennale" has paved the way for the future of the region by showing its capacities and the positive benefits to the community, the land and the artists.

This is the first time an international art festival held outside urban communities. A crowd of visitors came to this spacious area, so large that it seemed they were here for a picnic. And this is another change of form when speaking of art exhibitions. Artists can create new patterns of art work in natural setting and the rural area of the country.

Speaking of cultural responses, the projects that draw cooperation from the local people in the community can link people and localities in this large area and districts together, forming a wider circle of acquaintances.

Finally, in view of the newly developed capacities, this Project is equipped with numerous volunteers and experts who are pleased to participate in it, indicating the potentiality of Arts and of its networks that ignores any border lines and can overcome the barriers of differences in age, and social class.

This trial has brought wide stimulating effects beyond the limit of the community. It has stimulated many more people who are living in this age of blockade, so it has encouraged more and more outsiders to visit and appreciate this rural community's successes.

บ้านร้างหลังหนึ่งเป็นบ้านพักที่ชุมชนร่วมกันบริหารงาน อาบน้ำสาหร่าย (Aroma Bath) เลือกห้องสีต่าง ๆ (แดง เหลือง ฟ้ำ ม่วง) นอนเตียงสำหรับทำสมาธิ แล้วบันทึกความฝันที่เห็นไว้ใน "สมุดฝัน" เพื่อที่จะให้มีการเล่าขานสืบไป แม้ว่าการบริหารงานจะดำเนินการโดยผู้คนในชุมชน แต่ความเป็นสิ่งที่ทำร่วมกัน และการได้สร้างสรรค์กับผู้คนใหม่ ๆ ทำให้ผู้สูงอายุของชุมชนเกิดความตื่นตัว

สิ่งเหล่านี้ได้เกิดขึ้นมากกว่าร้อยแห่ง

4."เอชิโกะ ชุมะอะริ Art Triennale" นี้ได้เปิดทางให้กับศักยภาพมากมาย

หากจะกล่าวเฉพาะงานศิลป์ (ก) เป็นครั้งแรกที่มีเทศกาลศิลปะระดับนานาชาติเกิดขึ้นในที่ที่ไม่ใช่เมืองใหญ่ (ข) มีผู้คนมาเยี่ยมเยือนท้องที่อันกว้างใหญ่ที่เกือบจะเรียกว่าเป็นการมาปิกนิกกัน อันเป็นการเปลี่ยนรูปแบบของนิทรรศการศิลปะ (ค) ศิลปินก็สามารถสร้างศิลปะรูปแบบใหม่จากการสร้างสรรค์ผลงานในธรรมชาติของชนบท ฯลฯ

ในด้านวัฒนธรรม โครงการที่ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมนี้ สามารถเชื่อมโยงผู้คนในอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านในวงกว้างได้

สุดท้าย ในด้านของศักยภาพใหม่ ๆ โครงการนี้มีอาสาสมัคร ผู้เชี่ยวชาญ

มากมายเข้ามามีส่วนร่วม อันเป็นการแสดงถึงศักยภาพของศิลปะ และศักยภาพของเครือข่ายที่ก้าวข้ามขอบเขตของวัย ชนชั้น ความเชี่ยวชาญ และท้องถิ่น

การทดลองครั้งนี้ไม่เพียงผู้คนในท้องถิ่นนั้น แต่ยังเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้คนมากมายที่อยู่ในยุคที่เหมือนถูกปิดตายจากโลกภายนอก ทำให้มีผู้คนมาเยี่ยมชมชมผลงานในชนบทแม้กระทั่งเดี๋ยวนี้

ISOBE Yukihsa (Japan)
Where Has the River Gone?
Nakasato Village © S.ANZAI

KAWAMATA Tadashi (Japan) MATSUNOYAMA INSTALLATION
Matsunoyama Town © S.ANZAI

มูลนิธิญี่ปุ่น กรุงเทพฯ

Japan Cultural Center, Bangkok The Japan Foundation

ที่อยู่ : ชั้น 10 อาคารเสริมมิตรทาวเวอร์ 159 สุขุมวิท 21 (ซอยโศก) กรุงเทพฯ 10110
โทร. 260-8560-4 โทรสาร 260-8565

Address : 10th Fl., Sermmit Tower, 159 Sukhumvit 21 Rd., Bangkok 10110
Tel. 260-8560-4 Fax.260-8565

